

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna
XXX. leto • 2020 3

*Jaz pa vate zaupam,
o Gospod, pravim: »Ti si moj Bog.«*

Ps 13,15

Kazalo

-
- 3 Uvodnik
4 Duhovni pogledi
8 Papež Frančišek Frančiškovim
10 Svetopisemske ikone
12 Luč svete Klare
13 Pogovor
17 Brezmadežna
20 Biseri molitve
22 Frančiškov svetni red
25 Med minoriti
28 O Assisiju
30 Utrinki iz Assisija
32 Otroci med nami
33 Reportaža
35 Utrip življenja
37 Iz Frančiškovih revij
38 Obvestila

Naslovnica: *Mira Ličen: Punta, 1977, akril na platnu*
Autorica o nastanku te slike: Slika je nastala v zimskem času v Piranu, z okna mojega podstrešnega stanovanja, ko sem občudovala moč narave in spreminjanje barv neba nad cerkvico Marije zdravja na Punt. Mešali so se občutki večnosti in minljivosti v enem samem trenutku ... in potem spet in spet.

Levo: *Mira Ličen: Vstali, 2003, akril na platno*

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

Nadaljevanje revij DUH ASSISIJA med nami in BREZMADEŽNA.

Izhaja štirikrat letno.

Izdaja: Slov. min. prov. sv. Jožefa, Minoritski trg 1, Ptuj

Uredniški odbor: Janja Ahčin, Doroteja Emeršič, Neža Tomažič, p. Martin Gašparič, p. Igor Salmič, prov. minister, p. Andrej M. Sotler, p. Slavko Stermšek, p. Janez Šamperl, p. Damjan Tikvič

Glavna urednica: Doroteja Emeršič

Odgovorni urednik: p. Igor Salmič, prov. minister

Tehnični urednik: p. Danilo Holc

Fotografije: Ubald Trnkoczy, Mira Ličen, Benjamin Verdenik, Helena Rebek, Veronika Pintar, arhiv

Fotografija na naslovnici: Mira Ličen

Lektorica: Barbara Rodošek

Prelom in priprava za tisk: Salve d.o.o. Ljubljana

Tisk: Tiskarna Povše

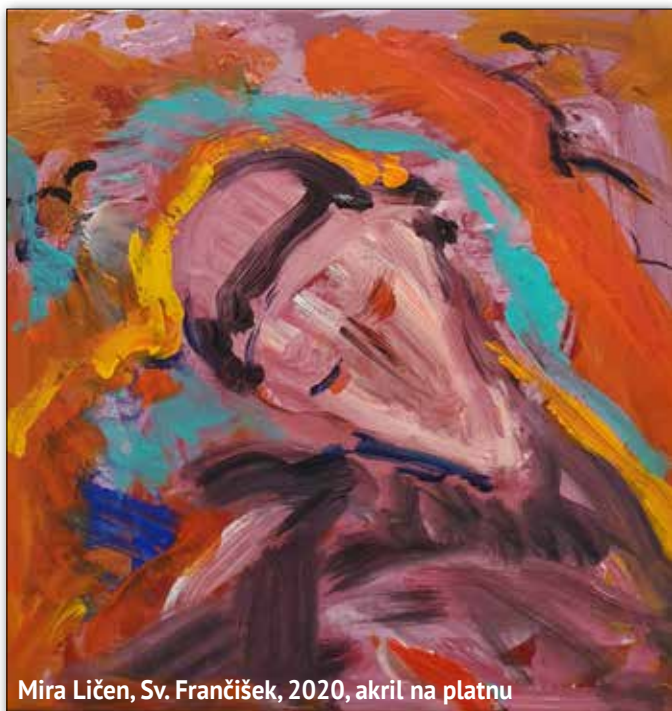
Naslov uredništva: Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

Elektronska pošta: doroteja.emersic@gmail.com

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

ISSN 1854-7990

Očka, daj mi globoko ponižnost!

Mira Ličen, Sv. Frančišek, 2020, akril na platnu

Ob vsej pandemični paniki, podiranju načrtov, izgubljanju vsega, na kar smo se v svoji napredni napuhljenosti zanašali, bi nas moralo popolnoma vreči iz tirov – in nekatere resnično je. Morali bi se okleniti vsake najmanjše bilke upanja v vrnitev »normalnega« življenja, kakršnega smo poznali prej – in nekateri resnično se. Kaj pa sem počela jaz?

V začetku pandemije sem se resnično spraševala, kaj nam Bog sporoča in kaj želi, da v tem milostnem času (še vedno verjamem, da je to milostni čas) spoznamo in storimo ... storim. Pa saj je bilo toliko govorjenja o vseh mogočih razlagah: o božji kazni, o milosti za družine, ekoloških, zdravstvenih, državnih, ekonomskih, socialnih, pedagoških, pastoralnih in vseh mogočih drugih vidikih, o katerih nam ima Bog kaj povedati oz. nas kaj naučiti, poseči v neizprosni tok zgodovine. A meni je v srcu vedno

bolj ostajala misel, da je to čas za resnično notranje spreobrnjenje vsakega, ki je v »koronastanju« uspel videti Božjo dlan, ki se steguje k človeku. Saj vsi poznamo rek: Če želiš spremeniti svet, začni pri sebi. Če Sveti Duh želi prenoviti obličje zemlje, moram dopustiti, da začne v meni.

Na nek način sem se v času prvega izboljševanja razmer kar nekako bala, da bo prej konec epidemije, preden se bom/-o zares spreobrnila/-i. In v čem je to spreobrnjenje? Nič novega: »Zapovedi poznaš,« je rekel Jezus bogatemu mladeniču, pa vendar je bilo težje sprejeti: »Prodaj, razdaj, pridi, hodi« (prim. Mr 10,17–22). S kakšno svobodo je to storil Frančišek! A ni šlo za zunanje dejanje, ampak tisto globlje, skrito prav na dnu srca: ali bom v času neurja grabil pesek, ki mi kljub vnemi polzi med prsti, ali se bom z vsemi štirimi oprl na trdno skalo, ki bo edina obstala (prim. Mt 7,24–27)? Ali bom zidal na zaupanju svoji pameti, drugim ljudem ali celo stvarjem, politiki, ekonomiji, medijem ali pa se bom z vso svojo revščino vrgel nebeškemu Očetu v naročje in verjel, da On ve, kaj dela?

Ena izmed sester mi je pred kratkim dejala: »Saj veš, da sem tu, lahko mi poveš, karkoli ti leži na duši.« Res je. Pa vendar z vsemi človeškimi izrazi in voljo ne bi uspela razodeti tistega, kar ostaja med mano in Stvarnikom. Bog nas je res poklical v življenje v skupnosti, bratstvu, zaupanju. A ne glede na vse brate in sestre, prijatelje in druge duhovne sopotnike, ki nas razumejo, nam pomagajo, v človeku vedno ostaja neka globoka samota ... globina srca, v kateri se znajdem sam ... sam s svojim Bogom. Je globina, ki je ne doseže še tako sorodna duša, čeprav jo lahko zasluži. Ponižnost je v tem, da priznam, da nisem zmožen vstopiti v to globino drugega, kjer vsak sam nosi košček Kristusove bolečine. In končno je ponižnost tudi v tem, da zmorem priznati, da v meni obstaja ta globina, in v nekem trenutku neham iskati človeško tolažbo. Takrat doživim, da je Gospod tisti, ki je popolnoma združen z menoj. To je krik Jezusa na križu, krik materine porodne bolečine, je tudi krik vsake duše, ki se zaveda, da niti v sebi sami ne najde več tal pod nogami. Takrat z vsem srcem zakliče: »Aba, očka!«

A to ni tragično spoznanje, kot bi kdo mislil, pač pa odrešensko. Kakšna radost, kakšna svoboda je v tem, da spoznam svojo nesposobnost, svoj nič in se vržem v veličino Božjega usmiljenja! Da spoznam edino resnično gotovost na tem svetu, ki mi jo daje vera. Ta se seje v preizkušnjah, ponižanjih in padcih, na katerih lahko zrastejo sadovi odpuščanja, miru in Ljubezni, ki ne mine. Moj dragi brat Frančišek, ti si to živel in razumel ... nauči me poklekniti pred Gospoda in prositi: Aba, očka, daj mi globoko ponižnost!

s. Klara Jarc

»Nisi sam, Gospod je s teboj!«

br. Štefan Kožuh, kapucin

Mira Ličen, Frater, 2020,
akril na platnu

No, v nekem trenutku, ki je bil zares milosten – in ta se je zgodil zelo na začetku mojega redovniškega in duhovniškega življenja – me je moral nekdo v moji nemoči ob pripravljani duhovne obnove za skupnost redovnih sester, ki živijo v klavzuri in se obilno posvečajo molitvenemu življenju, krepko potrepljati po rami in mi reči: »Štefan, zaupaj, saj bo šlo. In veš, zakaj? Ker nisi sam, Gospod je s teboj!« Ta krepka beseda – in pomislite: izrekel jo je učenec svojemu učitelju – je zadostovala, da se je stanje duha spremenilo in je priprava stekla; čas, preživet s sestrami, je bil milosten.

Šele tedaj sem se hvaležno zavedal navdiha, da sem si za na pot svojega Bogu posvečenega življenja izbral besede: »V Gospoda zaupam.« Verjamem, da bo lahko vsak od vas, če bo le malce pobrskal po svoji preteklosti, odkril kakšen svoj skok zaupanja v Gospoda, ki mu je dal zalet za nadaljnje življenjske korake. To, kar ti je uspelo enkrat, ti lahko uspe še velikokrat!

A bolj kot ta osebna izkušnja gotovosti in zaupanja v Gospoda – tako tvoja kot moja – vabi k razmisleku in konkretnemu (so)delovanju preroška beseda Josepha Ratzingerja, današnjega zaslužnega papeža Benedikta, ki jo je zapisal – pomislite – že leta 1968 (!!!), le tri leta po sklepu drugega vatikanskega cerkvenega zbora. Dobrih petdeset let kasneje njegove klene besede, ki jih je naslovil »Je Cerkev v zatonu? Ali pa se rojeva nova zarja?«, zvenijo tako neverjetno resnično ... Pa ne le zvenijo, pač pa na vso moč zvonijo k budnosti. Pozorno jih preberimo.

»Iz sodobne krize se bo rodila Cerkev, ki bo veliko izgubila. Postala bo majhna in bo morala začeti bolj ali manj pri svojih izvirih. Ne bo več zmogla uporabljati vseh stavb, ki jih je zgradila v

času svojega razcveta. Število vernikov bo namreč zelo upadlo; izgubila bo tudi večino družbenih privilegijev.

V nasprotju z minulim obdobjem bo Cerkev vedno bolj skupnost tistih, ki se bodo svobodno in zelo osebno odločili, da vstopijo vanjo. Ta Cerkev bo veliko bolj duhovna, ne bo si več lastila politike in se nagibala enkrat na levo, drugič na desno. Vse to zanjo ne bo lahko. Uboga bo in Cerkev revnih. To bo dolg proces, a ko bo vse to težavno obdobje minilo, se bo iz te veliko bolj duhovne in preproste Cerkve porodila velika moč. Takrat bodo ljudje odkrili, da živijo v svetu, kjer vlada nepopisna osamljenost; in ker so izgubili izpred oči Boga, se bodo začeli zavedati groze svoje lastne revščine. Takrat in le takrat bodo tisto malo čredo verujočih videli kot nekaj popolnoma novega: odkrili jo bodo kot njihov vir upanja, kot odgovor, ki so ga vedno na skrivoma iskali.«

Prvi del tega preroškega uvida postaja tudi pri nas bolj ali manj sedanost – vedno bolj očitna resničnost. Kaj pa drugi del, perspektiva: porajanje vedno bolj duhovne, uboge Cerkve, ki bo za svet vir upanja?

Pred leti, tudi teh se je nabralo za dobroga četrto stoletja, je škof v San Sebastianu v Španiji ob sklepu svoje pastirske službe opozoril, da Cerkev preživlja noč svetega Janeza. Kot je sam dejal, pa pri tem ni imel v mislih sv. Janeza od Križa in njegovo »temno noč duha«, pač pa pri nas imenovano »kresno noč« s 23. na 24. junij, ko obhajamo god sv. Janeza Krstnika. V tej noči so naši predniki, običajno na gričih, kurili kresove, ki so se videli daleč naokrog.

Cerkev in mi z njo je torej vstopila v globoko noč sveta. Njeno oz. naše poslanstvo – saj smo živi udje skrivnostnega telesa, ki je Cerkev – je živeti prav to gotovost vere, da Gospod ni zapustil človeštva, pač pa hoče v malih krščanskih skupnostih ohranjati plamene vere, upanja in ljubezni za ves svet.

Pred leti me je nagovorila molitev, ki je postala moja spremljevalka vse do danes.

Želim jo deliti z vami; verjamem, da bo morda lahko še komu luč, da tudi sam postane vedno bolj pristna luč za svet ... da bo svet bolj svet.

*Z nami si vse dni do konca sveta.
Z nami si, Božja vsemogočnost, z našo krhkostjo.
Z nami si, večna ljubezen, in spremljaš vsak naš korak.
Z nami si, suvereno varstvo
in zagotovilo uspeha v skušnjavah.
Z nami si, moč,
ki podpiraš našo omahujočo velikodušnost.
Z nami si v naših bojih in neuspehih,
v naših težavah in preizkušnjah.
Z nami si v naših razočaranjih in stiskah,
da nam vrneš pogum.
Z nami si v žalosti,
da nam daješ navdušenje svojega veselja.
Z nami si v samoti kot tovariš, ki nikoli ne odpove.
Z nami si v našem apostolskem poslanstvu,
da nas vodiš in podpiraš.
Z nami si, da nas vodiš k Očetu po poti modrosti
in večnosti. Amen.*

Le v Tebi imam vse

p. Martin Kmetec

Živimo v časih, ki so v marsičem negotovi. V širšem prostoru se postavljajo vprašanja na področju gospodarstva, politike in ekologije. V zadnjih mesecih je cel planet zajela pandemija, ki nas sili h globljemu zavedanju o krhkosti življenja. Izguba bližnjega, bolezen, depresija ali drugo trpljenje nam jemljejo moči, da bi se spoprijeli z življenjem. Vznemirjajo nas zdravje, otroci, ki ne hodijo več k maši, postavljamo si vprašanje o svojem bivanju, smislu življenja, o vlogi, ki jo imamo na tem svetu, in o končnem cilju svojega življenja.

Kot kristjani iščemo temelj, na katerega bi mogli nasloniti svoje življenje. Osemnajsti psalm (v. 3), ki povzame Božjo navzočnost, zvestobo in gotovost z besedo »skala«, nas vabi, da bi z vero iskali trdnost v Gospodu: »GOSPOD, moja skala, moja trdnjava, moj osvoboditelj; moj Bog, moja pečina, kamor se zatekam, moj ščit, rog moje rešitve, moje zavetje.« Pa vendar ni vedno lahko biti gotov in globoko prepričan, da je naša moč in vse naše upanje v Gospodu.

O tem, kako je mogoče v težkih in negotovih časih iskati Gospoda in vanj položiti vse svoje zaupanje, nas s svojim

zgledom pouči sveta Julijana iz Norwicha (1342–1416). Julijana je kot benediktinka živela eremitsko življenje v Norwichu (Anglija). Njenega resničnega imena ne poznamo, tudi o njenem življenju je malo znanega. Morda je bila laiškega stanu in je kot otrok prejela le vzgojo pri benediktinkah.

V mesecu maju leta 1373 je zbolela tako hudo, da je skoraj umrla; njeno telo je omrtnelo. Duhovnik ji je svetoval, naj svoje oči upre v Križanega, in ko je to storila, so njene bolečine minile. Podoba Kristusa na križu je bila pred njo kot živa. V naslednjih trinajstih urah je Julijana doživljala globoko mistično izkustvo Kristusovega trpljenja in njegovega poveljanja. Imela je videnja, v katerih je prejela šestnajst razodetij; v času teh videnj je slišala besede **vse bo dobro in vse bo dobro, kakorkoli že, bo vse dobro**. Te besede so jo potem vedno spremljale; ponavljala jih je vse življenje.

Ko si je opomogla od bolezni, je sveta Julijana opisala vsebino svojih videnj. Petnajst let pozneje se ji je Jezus prikazal in ji razodel njihov pomen. Zapisi o videnjih so bili izdani tudi v knjigi; to je prva ohranjena knjiga, ki jo

Mira Ličen, Križev pot, minoritska cerkev na Ptuj, 1988, tempera na lesu

Mira Ličen, *In lumine amoris Dei*, 2020, akril na juti

je v angleščini napisala ženska.¹ Delo vsebuje sporočilo optimizma, utemeljenega na gotovosti, da nas Bog ljubi in da nas varuje njegova previdnost.

Leta 1393 (1394) je Julijana začela živeti samotarsko življenje, v katerem je vztrajala do leta 1416. Bila je ločena od sveta, kot puščavnica je živel v majhni sobi, zgrajeni znotraj zidov cerkve svetega Julijana v Norwichu, nedaletč od Londona. Tu je sprejemala obiskovalce in jih vodila v duhovnem življenju, bila je duhovna mati mnogim, ki so pri njej iskali tolažbo in nasvet. Stregla ji je dekla, ki ji je prinašala hrano, čisto obleko, pergament in črnilo.

Družbene okoliščine v času njenega življenja so bile izredno težke: Cerkev je doživljala notranji razkol; Anglija je bila vpletena v dolgo vojno s Francijo; leta 1381 je prišlo do kmečkega upora. Odkar je bila Julijana stara šest let, je od časa do časa izbruhnila kuga, ki je pokončala polovico evropskega prebivalstva (50 milijonov ljudi).

Julijana je svoje življenje posvetila Jezusu. Gojila je veliko pobožnost do Kristusove človeške narave, bila je osredotočena na premišljevanje Kristusovega trpljenja. Takole je opisala svojo prošnjo Bogu, da bi smela čutiti Gospodovo trpljenje: »Mislila sem, da bi mogla imeti delež v čutenju Kristusovega trpljenja, in sem vedno bolj hrepenela, da bi ga po milosti čutila še močneje. Predstavljala sem si, kako bi bila tam pri križanju z Marijo Magdaleno in z drugimi – ena izmed tistih, ki so ga ljubili in so takrat videli njegove bolečine – in bi mogla videti vse z očmi telesa, po čemer bi v sočutju prišla do globljega spoznanja o trpljenju našega Gospoda in bi mogla z njim trpeti« (*Revelations*, pogl. 2).²

Bog ljubi z materinsko ljubeznijo

Njeni duhovni spisi niso rezultat golega premišljevanja, nastali so na podlagi njenega izkustva Boga. Opis šestnajstih razdetij razkriva njeno občutljivo dušo, ostrovidnost in zakoreninjenost v resničnosti. Julijana je ohranjala zaupanje v Božjo zvestobo, ko se je srečevala z negotovostjo, strahom in globokimi teološkimi temami.

Sveta Julijana poudarja, da je Božja ljubezen vsepovsod in da nas obkroža, kakor da bi bili zaprti v maternici. To podoba so sicer uporabljali mnogi srednjeveški teologi. Pri razumevanju tega pojmovanja nam pomaga podrobnost iz Frančiškovega življenja, ki se je v času svoje mladostne krize zatekal v votline, da bi bil sam z Bogom, in tam doživil globoko izkustvo Boga. Frančišek je dejansko doživel preobrazbo in novo rojstvo, ki se je pokazalo v njegovem spreobrnjenju. Votline morejo biti prispodoba te maternice, ki je najprej mati zemlja oziroma smrt, za sveto Julijano pa Bog v svoji neskončni ljubezni. Srednjeveški samostani so bili zasnovani tako, da je bil središčni križni hodnik pojmovan kot maternica, kraj, kjer se vse zapira v trebuh samostana; tam so menihi in redovnice našli svetišče.

Julijana piše, da je obkrožena, zaprta, obdana z ljubeznijo kot otrok v materinem telesu. To postaja močna prispodoba, ki temelji na ideji, da je Bog navzoč vsepovsod: zgoraj, spodaj, v celem stvarstvu in celo v nas samih: »Kakor je telo oblečeno v oblačilo, meso v kožo in kosti v meso ter srce v prsi, smo mi z dušo in telesom zaprti v Božjo dobroto« (*Revelations*, pogl. 6). Njena premišljevanja so v veliki meri posvečena Kristusovemu

¹ Knjigo mističnih razdetij Julijane iz Norwicha z naslovom *Šestnajst razdetij Božje ljubezni* je leta 1670 prvič objavil benediktinski menih Serenus de Cressy. To besedilo obstaja v dveh verzijah: kratka vsebuje 25 poglavij, napisana je kmalu po njenem izkustvu videnj, daljša pa ima 86 poglavij in povzema njenih 20 let premišljevanja o videnjih. Daljše besedilo je nastalo leta 1393.

² *Sixteen Revelations of Divine Love Shewed to Mother Juliana of Norwich* (Šestnajst razdetij Božje ljubezni, prikazanih materi Julijani iz Norwicha), London, Kegan Paul, Trench, Trübner & Co. Ltd., 1902. Citiranje: *Revelations*, pogl. ... Besedilo Razdetij Julijane iz Norwicha najdemo tudi na spletni strani <https://www.ccel.org/ccel/julian/revelations.toc.html>

trpljenju in želji, da bi ga po Božji milosti doumela kot izraz neskončne Božje ljubezni, zaradi katere nam je Bog bližji kot duša sama sebi. »Zaobjeti smo v Očetu, zaobjeti smo v Sinu in zaobjeti smo v Svetem Duhu; in Oče je zaobjet v nas in Sin je zaobjet v nas in Sveti Duh je zaobjet v nas: vsemogočni, vsa modrost, vsa dobrot, en Bog, en Gospod« (Revelations, pogl. 47). Bog je ljubezen, in sicer v vsem, kar je dobro za človeka.

Julijana si je dolgo želela spoznati notranjo naravo Boga, njegovo najbolj notranjo bit in Bog ji je v videnju odgovoril, da je njegova bit ljubezen sama. Takole pravi: »Bila sem poučena, da je notranja narava Boga ljubezen. In videla sem zagotovo, v tem in v vsem, da nas je Bog ljubil, preden nas je ustvaril; ljubil nas je z ljubeznijo, ki ni bila nikoli potešena in nikoli ne bo. In v tej ljubezni je naredil vsa svoja dela; v tej ljubezni je naredil vse stvari, ki nam koristijo. In v tej ljubezni je večno življenje. Naš začetek je v tem, da smo ustvarjeni, a ljubezen, s katero nas je ustvaril, je bila v njem brez začetka. In vse to bomo videli v Bogu, brez konca« (Revelations, pogl. 85). Bog je ljubezen, zato ljubezen edina daje smisel človeškemu življenju, je edino zdravilo proti minevanju in smrti.

Zaradi tega Julijana vabi svojega bralca k neizmernemu zaupanju v Božjo milost, ki je vir njegovega odpuščanja: »Za Boga je značilno, da premaga zlo z dobrim. Torej je Jezus Kristus, ki je premagal zlo z dobrim, naša Mati. Od njega smo prejeli svoje 'Bitje' in tu se začne njegovo materinstvo. In z njim je nežno varstvo in čuvanje ljubezni, ki nas ne bo nikoli nehala obdajati« (Revelations, pogl. 59). Pot svete Julijane k zavedanju o neizmerni Božji ljubezni vodi preko dolgoletne samote in molitve. Njene predstave o Bogu so rojene iz izkustva Boga, ki je dano kot možnost vsem nam. »Naš najvišji Oče, vsemogočni Bog, ki je 'Bitje', nas je vedno poznal in ljubil: zaradi tega poznanstva je s pomočjo njegove čudovite in globoke ljubezni ter z enodušno privolitvijo Svete Trojice želel, da Druga oseba postane naša Mati, naš Brat, naš Odrešenik« (Revelations, pogl. 59). Kristus nas je rodil na križu. Po veri nas Kristus večno rojeva v milosti krsta in to rojevanje ne bo nikoli končano. Zato hodimo v veri, si prizadevamo in se borimo. Sveta Julijana pravi, da nas

Bog želi ozdraviti dveh vrst bolezni: nepotrpežljivosti in obupa. Gospod ji je zagotovil, da je trpljenje ne bo premagalo, ker je On z njo. Takole piše: »Ni rekel: 'Ti ne boš prepuščena viharjem, ti ne boš preizkušana, ne boš spravljena v težki položaj,' pač pa je rekel: 'Ne boš premagana.« (Revelations, pogl. 68). Njen neuklonljivi optimizem izhaja iz gotovosti, da je Bog vir bivanja in zagotovilo nesmrtnosti.

Julijana je napisala svoje spise v samoti. Boga je doživljala v samoti, ločenosti in samoomejenosti. Svet je zapustila iz ljubezni do Boga in istočasno iz sočutja do ljudi v njihovem vsakdanjem trpljenju. Zanj trpljenje ni božja kazen, je tragična skrivnost, ki jo Bog dopušča, a nas v njem nikoli ne zapusti. Sveta Julijana je pojmovana kot najpomembnejša srednjeveška angleška mistkinja tudi zaradi svojega pojmovanja zla, zaradi katerega je videla svojo trdno oporo in gotovost v Bogu.

Središčno sporočilo Julijane iz Norwicha je, da je Bog ljubezen, ki se v njenem izkustvu vere izkazuje kot nežnost, skrb in milina. V petem poglavju Razodetij Julijana s pomočjo prispodob lešnika na dlani opisuje globoko spoznanje: Bog je tisti, ki ustvarja vsa bitja, On je tisti, ki ljubi, On vse vzdržuje v bivanju. On je tisti, ki vsaki osebi daje življenje, jo ljubi in jo ohranja v bivanju. Z neskončno ljubeznijo skrbi za vsakega izmed nas, ker nas je ustvaril in odrešil. Kako naj to spoznamo? Bogu moramo izročiti najčistejše in najgloblje želje svojega srca; vztrajno hoditi po poti vere in molitve. Julijana je Bogu posvetila več kot dvajset let svojega življenja v samoti; koliko časa mu posvetimo mi? Pet minut na dan? Ali je mogoče zgraditi hišo v času našega življenja, tako da bi delali samo pet minut na dan? Zaključimo z njeno molitvijo:

*Bog dobrote, podari mi sebe samega,
ker si mi Ti dovolj.
Ne morem prositi nič drugega,
kar bi bilo v Tvojo polno čast.
In če prosim nekaj, kar bi bilo manj kot Ti,
bom za vedno ostala v pomanjkanju,
kajti le v Tebi imam vse.*

Gotovost v Gospodu je temeljni kamen

p. Milan Kos

Mira Ličen, Pot ljubezni, 2012, akril na platnu

»Kakor se ne more živeti krščanskega življenja brez spomina na storjene korake, se ne more živeti krščanskega življenja brez gledanja v prihodnost z upanjem ... na srečanje z Gospodom.«

Bog naj nas osvobodi greha, ki nas kot kristjane popolnoma ohromi: bojazljivosti, strahu pred vsem. Ta nam prepreči, da bi se spominjali preteklega, upali na prihodnost ter imeli pogum in potrpežljivost v sedanjosti. Tako so se glasile papeževe besede med jutranjo sveto mašo 27. januarja 2017. V homiliji se je naslonil na berilo iz Pisma Hebrejcem, ki spodbuja h krščanskemu življenju s tremi opornimi točkami: *preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo*.

Najprej nas vabi, da bi se spominjali, kajti »krščansko življenje se ne začne danes, danes se nadaljuje«. Spominjati se pomeni »spomniti se vsega«, dobrih in manj dobrih stvari, pomeni položiti svojo zgodbo pred Boga brez prikrivanja in skrivanja. »Bratje, spominjajte se tistih prvih dni: dni navdušenja, hoje dalje v veri, ko se je vero začelo živeti, prestanih preizkušenj ... Krščanskega življenja in tudi vsakodnevnega duhovnega življenja ni mogoče razumeti brez spomina. Ne le, da se ne razume: brez spomina se ne more krščansko živeti.« Spomin na

Božjo rešitev v mojem življenju, spomin na moje težave in na to, kako me je Gospod rešil iz le-teh. »Spomin je milost, milost, za katero moramo prositi: Gospod, da ne bi pozabil tvojega koraka v mojem življenju, da ne bi pozabil mirnih trenutkov in tudi grdih; radosti in križev! Kristjan je človek spomina.«

Odlomek iz Pisma Hebrejcem nas zatem spomni, da smo na poti in v pričakovanju nečesa; v pričakovanju, da bomo prišli do neke točke, do srečanja, srečanja z Gospodom. Ob tem nas spodbuja, da bi živeli iz vere. »Upanje: gledati v prihodnost. Kakor se ne more živeti krščanskega življenja brez spomina na storjene korake, se ne more živeti krščanskega življenja brez gledanja v prihodnost z upanjem ... na srečanje z Gospodom.« V Božji besedi je lepo rečeno: »Še malo ...« Življenje je kakor piš. Mine. Dokler je nekdo mlad, misli, da ima pred seboj veliko časa, a nato nas življenje nauči tistih besed, ki jih vsi izrekamo: »Kako mineva čas! Spoznal sem ga kot otroka, zdaj pa se bo poročil! Kako mineva čas!«

Kmalu bo prišel. Toda upanje, da ga bomo srečali, je življenje v napetosti med spominom in upanjem, med preteklostjo in prihodnostjo. Svetopisemski odlomek nas vabi, da bi sedanjost, ki je pogosto boleča in

žalostna, živeli pogumno in potrpežljivo, kar pomeni z odkritosrčnostjo, brez sramu in ob prenašanju življenjskih pripetljajev. »Vsi smo grešniki,« je na tem mestu spomnil sveti oče. Nekdo prej, nekdo kasneje; lahko bi napisali seznam, toda grešniki smo vsi. Pa vendar gremo pogumno in potrpežljivo naprej. Ne ostanemo tam, nepremični, na mestu, kajti tako ne moremo rasti.

Pismo Hebrejcem navsezadnje svari tudi pred grehom, ki nam preprečuje, da bi se spominjali, da bi upali, imeli pogum in potrpežljivost; svari nas pred bojazljivostjo. Ta je greh, ki nam zaradi strahu ne pusti iti naprej. A Jezus pravi: »Ne bojte se.« Bojazljivci so tisti, ki gredo vedno nazaj, ki preveč varujejo sami sebe, ki jih je strah vsega, ki iz previdnosti raje ničesar ne tvegajo, ki izpolnjujejo vse zapovedi: »Da, to je res, toda to te tudi povsem ohromi, zaradi tega pozabiš na mnoge prejete milosti, odvzame ti spomin, odvzame ti upanje, saj ti ne pusti hoditi.«

Sedanost takšnega kristjana ali kristjanke je taka, kot da bi nekoga na ulici presenetil nepričakovan dež in ne bi imel primernih oblačil, zato bi se blago skrčilo. Tako se skrčijo tudi duše. To je bojazljivost. To je greh zoper spomin, pogum, potrpežljivost in upanje. »Gospod naj nam da rasti v spominjanju, naj nam da rasti v upanju, naj nam vsak dan da pogum in potrpežljivost in naj nas osvobodi tistega, kar je bojazljivost, strah pred vsem ... Duše, ki se skrčijo, da bi se ohranile. Jezus pravi: 'Kdor hoče svoje življenje ohraniti, ga izgubi.'«

Moč in gotovost prihajata od Boga. On je edini, ki nas resnično lahko prerodi, prenovi in preobrazi. Če se k Bogu obračamo kot viru svoje moči in veselja, nas ne bo nikoli razočaral. V Frančiškovih spisih imamo ohranjen Blagoslov bratu Leonu, ki se glasi:

*Blagoslovi naj te Gospod in te varuje.
Pokaže naj ti svoj obraz in se te usmili.
Obrne naj svoje obličje k tebi in ti da mir.
Gospod naj te blagoslovi, brat Le T on.*

Brat Leon je bil duhovnik, Frančiškov tajnik, spovednik, sobrat, ki se je pogosto bojeval s hudo depresijo. Sv. Frančišek je storil nekaj, kar večkrat zasledimo v Svetem pismu stare zaveze: posredoval je Jahvejev blagoslov, nad nekom izrekel Božje ime. To je storil v polnosti nove zaveze: križ je zasadil v stisko brata Leona. Skozi njegovo ime je narisal pokončni tram križa. Po Frančiškovo bi lahko rekli: »Križ postavljam kot znamenje blagoslova in odrešenja v tvojo temo in strah, da ju premaga in te razsvetli.«

Zgled gotovosti v Gospodu so nam tudi bolni iz evangelijev. Ti se čutijo dovolj gotove, da Gospoda prosijo za zdravlje, saj na njegovo vprašanje, ali verjamejo, da jih lahko ozdravi, odgovorijo: »Da.« V to so prepričani. Vsaka prošnja – molitev ima dve drži: je uboga in gotova. Vedno je uboga, saj kadar nekaj prosimo, potrebujemo pomoč: »To potrebujem, poslušaj me, Gospod!« A če je resnična, je tudi gotova: »Poslušaj me! Verjamem, da to lahko storiš, ker si to obljubil.«

Kristus je obljubil: to je temeljni kamen, na katerem slovi gotovost prošnje – molitve. S to gotovostjo Gospodu spregovorimo o svojih potrebah, prepričani, da nas bo On uslišal. Prosimi pa pomeni tudi slišati Jezusovo vprašanje slepima: »Veruješ, da morem to storiti?« On lahko stori. Kdaj bo storil, kako bo storil, ne vemo. To je gotovost prošnje. Gospodu moramo po resnici povedati za svoje potrebe: »Slep sem, Gospod. Potrebujem to. Bolan sem. Imam ta greh. To me boli ...« Vedno po resnici, tako kot je. On sliši naše potrebe in sliši tudi, da ga za pomoč prosimo z gotovostjo. Pomislimo torej, ali so naše prošnje – molitve uboge in gotove: uboge, ker povemo resnico o sebi, in gotove, ker verjamemo, da Gospod lahko stori tisto, kar ga prosimo.

Moč in gotovost prihajata od Boga. Vedno znova ozaveščajmo to resnico!

Bog je naša trdnjava

Alan Tedeško

Mira Ličen, Verbum, 2020,
akril na platnu

Človekova gotovost v življenju je tesno povezana z njegovim verovanjem. Beseda *emunā*, ki jo prevajamo kot »vera«, v hebrejščini pomeni tisto, na čemer utemeljujem svoj obstoj oziroma tisto, kar mi daje trdnost v življenju. Bolj znana je besedica *amen* (iz istega korena), ki pomeni potrditev našega verovanja: »Tako je!« Ko Jezus pravi: »Ne morete služiti Bogu in *mamonu*,« (Mt 6,24) se nasloni na isto besedno osnovo, ki nam sporoča, da ne moremo verovati v Boga in hkrati iskati druge življenjske gotovosti.

Naše življenje je samo po sebi negotovo, zato potrebujemo oporne točke, na katere se naslonimo. Sveto pismo nam preko izkušnje izvoljenega ljudstva razkriva, da je najbolj zanesljiv temelj v človekovem življenju Bog in da se v nevarnosti vse drugo izkaže za votlo in nezanesljivo. Človek se ne more zanašati na materialne dobrine, ker propadejo (Mt 6,19), ne more se zanašati na slavo, ker je minljiva (Iz 40,6–7), ne more se zanašati na malike, ker so le delo človeških rok (Ps 115,4–8). Vsa gotovost, ki si jo je človek izmislil, da bi utišal svoj bivanjski strah, je samo trenutna tolažba, ki se v stiski zamaje v temeljih.

S tega zornega kota se zdi človekovo življenje mučno in nemalo ljudi pristane v nihilizmu, ker enostavno ne zmorejo več živeti v tem svetu. Na eni strani gledamo medijsko slikanje človeške vsemogočnosti, na drugi pa opazamo vsakodnevno krhko resničnost življenja. Pogosto nas to zbega in hitro lahko zapademo v pogansko logiko, ko moramo biti podobni vsaj Atlasu, ki na svojih ramah nosi ves svet. Ko tega ne zmoremo več, postanemo »družbeni odpadki«. Soočeni s svojo krhkostjo in nemočjo imamo tudi drugo možnost – da namreč prepustimo svoje življenje Bogu in ga ponižno prosimo pomoči. V negotovosti nam tako prihaja na pomoč vera, ki temelji na zaupanju v Boga.

Verovati pomeni nasloniti svoje življenje na Boga. S tem paradoksalno postane naše negotovo življenje gotovo, ker je temelj, na katerega smo ga naslonili, gotov. Vera ni kot zavarovalna polica, kjer bi bilo vse varno pred nesrečami, ampak je zavedanje, da nas v življenju tudi ob neprijetnih pripetljajih spremlja Bog. Od tega zavedanja Božje prisotnosti je odvisna naša notranja gotovost.

Prerok Izaija poveže obstoj izraelskega naroda z vero v Boga. V najbolj kritičnem trenutku, ko Jeruzalemu grozi vojaški napad, Izaija prerokuje: »*Im lo taaminu, ki lo teamenu*, če ne boste verjeli, ne boste obstali« (Iz 7,9). Ni težko razbrati, da se v izvirniku pojavlja besedna igra (asonanca) z glagolom *,mn*, ki izraža zanesljivost nečesa. V prvem delu stavka je glagol aktiven, kar pomeni, da se mora Izrael aktivno zanesti na Boga; v drugem delu stavka pa je glagol pasiven, kar pomeni, da Izrael ne bo mogel dokazati svoje zanesljivosti, če se ne bo zanesel na Boga. Povedano drugače, samo tisto, kar je postavljeno na prave temelje, lahko obstane, vse ostalo propade.

Naše življenje je prekratko, da bi lahko preizkusili vse in ohranili le tisto, kar je dobro (1 Tes 5,21), zato se moramo odločiti, komu bomo verjeli oziroma kaj bomo vzeli za vodilo svojega življenja. Gotovost lahko iščemo v tem svetu, lahko pa se odločimo za globlje temelje življenja. »Zato je vsak, ki posluša te moje besede in jih uresničuje, podoben preudarnemu možu, ki je zidal svojo hišo na skalo. Ulila se je ploha, pridrla je vodovje in zapihali so vetrovi ter se zagnali v to hišo, in vendar ni padla, ker je imela temelje na skali« (Mt 7,24–25).

Jezus svojim učencem predlaga, naj se zanesejo na njegove besede in živijo iz njih, pa bodo postavili svoje življenje na prave temelje. Če izhajamo iz izkušnje Svetega pisma, vidimo, kako Jezus samo potrjuje to, kar je izraelsko ljudstvo izkušalo v svoji slavni zgodovini:

»Bog nam je zatočišče in močna opora, pomoč v stiskah, vedno navzoča« (Ps 46,2). Ko gre človeku dobro, ni težko pozabiti na Boga in poiskati lastne rešitve. Težava nastane, ko se stvari zalomijo. Takrat je treba imeti globlje temelje, da gremo lahko dalje. Izraelsko ljudstvo je spoznalo, da je Bog prisoten tudi v življenjskih stiskah in težavah, to pa je le še poglobilo njihovo vero v Božjo navzočnost v zgodovini sveta in njenih dogodkih.

Psalm 46 izraža to prepričanje v pesniški obliki. Bog je namreč vedno prisoten in tudi v stiskah se daje najti (v. 2).

Tudi če se vsi naravni elementi, celo vesolje, ki je simbol trdnosti, zamajejo (v. 3–4), je Božje mesto Jeruzalem v rajskem miru, ker v njem prebiva Bog (v. 5–6). In če se narodi vzdigujejo, da bi se vojskovali proti njemu, je Božje ljudstvo v miru, ker se zanaša na Boga in se zaveda njegove prisotnosti (v. 7–8).

Gospodovim nasprotnikom v tem psalmu ni zagroženo uničenje ali maščevanje, ampak dobijo povabilo, naj se razgledajo in razveselijo tega, da Bog dela čudovita dela v zgodovini in odpravlja vojne po vsem svetu (v. 9–10).

Kako bodo druga ljudstva to spoznala? Odgovor psalmista je presenetljiv: »Odnahajte in spoznajte, da sem jaz Bog, edini, vzvišen med narodi, vzvišen nad zemljo« (v. 11). Psalmist pravi, da bodo tujci spoznali Boga, ko se bodo nehali vojskovati proti njemu. Prvi korak k spoznanju Boga je torej prenehanje nasprotovanja in priznanje Boga za najvišjega vladarja, šele nato sledi odkrivanje njegovih čudovitih del in njegovega odrešenja, ki je namenjeno vsem narodom.

Božje ljudstvo se je počasi dokopalo do spoznanja, da z nasprotovanjem Bogu škoduje in zadaja rane le samemu sebi. V svoji dolgi zgodovini odnosov z Bogom je odkrilo, da mu Bog želi samo dobro, zato je svojo vero naslonilo na Boga in v njem našlo svojo gotovost. Psalmist lahko tako v imenu ljudstva predstavi svoj refren: »Gospod nad vojskami je z nami, Bog Jakobov je naša trdnjava« (v. 8.12).

»Moja gotovost je v Gospodu!«

Sestre klarise

Mira Ličen, Sv. Klara, 2018, monotipija

Ljudje vse bolj iščemo gotovost. Za vsako življenjsko odločitev bi radi imeli nešteto dokazov. A kaj pravzaprav sploh je gotovo na tem svetu? Svet nam preko televizije in neštetihih reklam obljublja »čudeže«, nam vsiljuje, kaj vse potrebujemo, da se nam ne bo treba truditi, da bomo ustrezali merilom sodobne družbe ... A to so le prazne in varljive obljube – satanove mreže, v katere drvi in se zapleta vedno več ljudi. Sprva se zdi, da nam olajšujejo življenje, a nas v resnici slabijo, ker nam odvrta pogled od Boga in Marije, Božjih zapovedi in končnega cilja. Zato postajamo vedno bolj brezbrizni, prepuščeni svojim strastem, zagledani v svoje »težave«, vodljivi in preplašeni, saj nas zlo vedno znova želi vkleniti v sužnost greha, ki ga celo ne smemo več imenovati greh.

Tako vklenjeni pa pozabljamo, da smo odrešeni s predragoceno Kristusovo krvjo. On, večni Božji Sin, se je za

nas izničil, postal človek in na križu izkrvavel za naše zveličanje! Od vekomaj nas nosi v svojem presvetem srcu, ki je bilo po Svetem Duhu oblikovano pod srcem brezmadežne Device – zato ker troedini Bog tako neskončno ljubi tebe, brat, tebe, sestra! Kristus, ki je hotel trpeti in zadostiti za moje in tvoje grehe, nas je oprostil za svobodo! In ta Kristus, vsevedni in vsemogočni, Kralj »resnice, pravice, ljubezni in miru«, ostaja med nami v presveti evharistiji, da bi nas notranje okrepil, ozdravil, nam podaril trdnost in svoj mir – mi pa nesrečni v negotovosti begamo sem in tja, nanj pa pozabljamo in ne računamo z Njim!

Sveta Klara nas s svojim korenitim evangelijskim življenjem spodbuja, naj bi se tudi mi popolnoma izročili vsemogočnemu Bogu in brezmejno zaupali v Njegovo previdnost, »ki hrani ptice pod nebom in oblači lilije na polju«, ki zvesto skrbi za nas tudi v najmanjših stvareh in nam »ne bo odtegnil potrebnega, dokler se nam sam ne bo daroval v večnosti«. Spomnimo se, kako je po znamenju križa Gospod pomnožil kruh za sestre in poskrbel, da jim ni nikoli zmanjkalo olja v posodici; in kako je po zaupni Klarini molitvi pred Najsvetejšim pobegnili tolpa vojakov, ki je že plezala po obzidju samostana.

Spomnimo se na trdnost, ki so jo naši predniki črpali iz globoke vere. Kam sta izginila ta vera in zaupanje v Božjo previdnost? Mnogi niso ničesar imeli, pa so živeli. Žene so v uboštvu

in s trdim delom mogle preživljati številčne, deset- ali petnajstčlanske družine. Niso imele gotovosti, da bodo imele naslednji dan kruh – imele pa so trdno in živo vero in Gospod je poskrbel za vse. Tudi za nas skrbi. Četudi imamo po Božji dobroti večinoma vsega dovolj, pa nam primanjkuje vere in zaupanja v veseli zavesti, da smo Božji otroci. Če bi imeli to vero, ne bi mikroskopsko majhen virus v trenutku preobrnili na glavo vsega sveta.

Zaupajmo se varstvu nebeške Matere Marije, ki je »proseča vsemogočnost«, da nam pri svojem Sinu izprosi, naj nam pomnoži in utrdi vero, da bomo zaupali vanj in v vsaki življenjski stiski gledali Nanj kot na skalo rešitve, saj je On edini trden Temelj.

Ob 70-letnici rojstva slikarke in restavratorke Mire Ličen Krmpotić iz Pirana

p. Slavko Stermšek

Mira Ličen, Sončna pesem 1, 1999, akril na platnu

Slikarka in restavratorka ga. Mira Ličen Krmpotić iz Pirana je bila na kratko predstavljena v tej reviji, ko se je ta še imenovala Duh Assisija – med nami (1996/1997, štev. 1). Intervju z umetnico je takrat pripravil brat Mirko Potočnik (OFS) iz Pirana. Letos (2020) pa je bil v 1. številki te revije objavljen pogovor o umetničnem bivanju v Assisiju, kjer je v začetku letošnjega leta slikala in ustvarila tako imenovani »asiški ciklus«, ki je bil postavljen na ogled v samostanu sester Del Giglio, kjer je med asiškim ustvarjanjem stanovala.

Sveti Frančišek Asiški je bil za Miro Ličen že od nekdaj močna motivacija pri upodabljanju. Poznamo veliko njenih del, na katerih je upodobljen prav ta svetnik. Ena od njenih pomembnejših stvaritev na temo svetega Frančiška je prav Sončna pesem (akril na platnu, 140 x 420 cm, 1999).

Ob življenjskem jubileju piranske slikarke je nanese, da smo v uredništvu revije, ki jo berete, sklenili, da Miro Ličen ponovno

predstavimo našim bralcem; ne samo zato, ker mnogo njenih del krasi dve minoritski cerkvi (sv. Petra in Pavla na Ptuj in cerkev sv. Frančiška v Piranu), pač pa zaradi njene osebnostne izjemnosti. Njeno umetniško delo je vidno tudi na oknih, ki bogatijo konferenčno dvorano v provincialatu in samostansko kapelo na Ptuj.

Za stik z Miro Ličen so v uredništvu predlagali kar mene, p. Slavka Stermška. Tej prošnji se nisem preveč upiral, saj slikarko in restavratorko Miro poznam že od leta 1986, ko sem bil prvič postavljen za predstojnika samostana sv. Frančiška Asiškega v Piranu. Takrat sem tudi izvedel, da je od leta 1975 dalje opravljala vsa sondiranja samostanskega kompleksa (ki je bil nacionaliziran), deloma pa tudi cerkve. Za cerkev je naslikala nov križev pot, restavrirala precej slik, ki so bile ukradene in na srečo (prejšnji gvardijan p. Janez je prepričan, da po čudežu svetega Antona) vrnjene. Restavrirala je tudi renesančno edikulo, v kateri je bila Carpaccieva

Mira Ličen, Sončna pesem 2, 1999, akril na platnu

Mira Ličen, Sončna pesem 3, 1999, akril na platnu

slika Marija z otrokom in svetniki, za katero pričakujemo, da se kmalu vrne. V cerkvi je njena slika sv. Maksimilijana Kolbeja z dvema vencema – belim in rdečim. V refektoriju samostana je naslikala Zadnjo večerjo ter pomagala in svetovala pri obnovi samostana.

Ta predstavitev ni zasnovana kot intervju. Ga. Mira je dejala, da je o njej že tako preveč napisanega, pa sva kar skupaj sklenila, naj bo ta zapis »sestavljen« iz že objavljenih prispevkov o njenem življenju, poklicu in delu.

Kdo je Mira Ličen?

Mira Ličen (26. 5. 1950) je bila rojena v Puli. Oče Bruno, Tržačan, ki je po drugi svetovni vojni kot partizan ostal v Jugoslaviji, se je v Zagrebu poročil s Štefco Petrinc, frizerko iz Kumrovc. Sprejel je službo tehnologa v Uljaniku v Puli. Tu so se rodile hčerke Mira, Dina in Bruna. Leta 1957 je Mira začela hoditi v osnovno šolo v Puli, istega leta poleti so se preselili v Cerej pri Hrvatinih, nato pa v Koper. Oče je dobil službo v Tomosu, mama pa je skrbela za družino, ki je bila zelo povezana s sorodniki na obeh straneh meje. Oba starša, predvsem mama, sta bila zelo dovzetna za potrebe drugih. Leta 1965 se je Mira vpisala na koprsko gimnazijo. Tu se je vključila v likovni krožek pri prof. Zvestu Apolloniju, kjer je bila zelo aktivna predvsem pri slikanju zidne poslikave na šolskem stopnišču. Že v času gimnazijskega šolanja si je želela oditi na akademijo v Benetke, kot so to storili nekateri njeni vrstniki iz Kopra, a je ostala na gimnaziji, saj je menila, da potrebuje dobro splošno izobrazbo. V letu 1967 se je srečala s krščanstvom in spoznala duhovnost fokolarov. Spoznala je voditeljico Chiaro Lubich in se navdušila nad njenim delom.

Leta 1969 je naredila sprejemne izpite na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in se vpisala na študij slikarstva. Izpopolnjevala se je pod mentorstvom številnih profesorjev (Miheliča, Omerze, Sedeja, Didka, Borčiča, Stupice ...). V letu 1973 je diplomirala iz slikarstva pri profesorju Maksimu Sedeju in pripravila prvo samostojno razstavo v Ljubljani. Dve leti pozneje je končala še specialko za restavratorstvo. Po zaključenem študiju je nekaj časa poučevala likovni pouk na bežigraski osnovni šoli v Ljubljani, potem pa se je zaposlila na Zavodu za spomeniško varstvo v Piranu in ostala v tej ustanovi do leta 1982. Takrat je pridobila status samostojnega kulturnega delavca in poiskala prostor za atelje. Leta 1979 se je poročila z Igorjem Krmpotičem; skupaj sta začela izdelovati keramiko. Prvo hčer, Ano, sta dobila leta 1980, leto pozneje pa se je rodila še hčerka Lina. Leta 2019 je Igor Krmpotič umrl. Mira je danes že ponosna nona.

Mira Ličen

Umetniško ustvarjanje in priznanja

Umetnica Mira ustvarja v različnih tehnikah slikarstva, tudi tabelnega, v akvarelu, risbi, grafiki, v tehniki vitraž in fuzije, mozaika, tehnike »al secco«, slikanja na tekstil, keramike in v tehniki oblikovanja steklenih objektov. Leta 1972 je prvič sodelovala na skupinski razstavi

Škofija Koper je go. Miro Ličen pred kratkim ob 70-letnici življenja za 40-letno slikarsko in restavratorsko delo na področju sakralne umetnosti nagradila z odličjem sv. Jožefa. To so le slovenska priznanja, veliko je tudi tujih.

Kaj menijo strokovnjaki o njenem slikarstvu?

Silvester Gaberšček je pred kratkim v daljšem sestavku zapisal: »Nepregledna galerija likovnih del v najrazličnejših tehnikah in materialih, različnih velikosti in oblik akademske slikarke in specialistke restavratorke Mire Ličen se razteza po vseh celinah sveta; pa naj

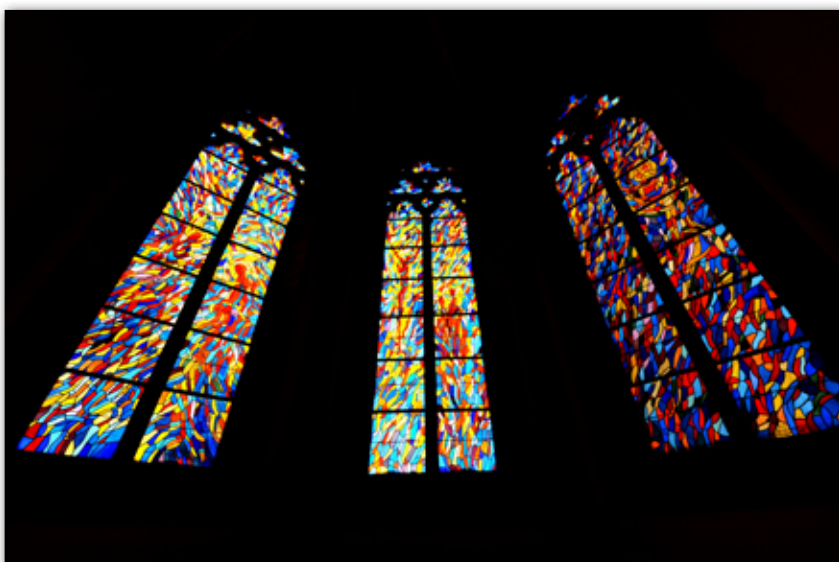
slikarskega ekstempora v Piranu. Do danes je imela blizu 90 samostojnih in več kot 200 skupinskih umetniških razstav doma in v tujini (bio- in bibliografija na www.miralk.si). Udeležila se je več mednarodnih likovnih kolonij, njena dela se nahajajo v številnih zasebnih in javnih zbirkah. Uveljavljena je kot pomembna nadaljevalka tradicije krajinarstva in sodobne sakralne umetnosti. Je članica društva Insula in ZDSLU. Bila je med pobudniki in organizatorji društva Prijatelji zakladov sv. Jurija Piran ter dveh projektov: Jaslice v piranskih cerkvah in Križev pot v piranskih cerkvah, kjer je še vedno dejavna kot organizatorica in razstavljalca. Danes živi in dela v Piranu. Leta 2010 je izšla obsežna monografija o njej, ki so jo izdale Obalne galerije Piran.

Leta 1983 je ga. Mira prejela prvo večje naročilo, in sicer za vitraže v portoroški cerkvi. V letu 1985 je oblikovala vitraže v prezbiteriju stare minoritske cerkve na Ptuj. Tri leta pozneje (1988) je za ta prezbiterij naredila še križev pot. V tem času je postala predsednica društva Insula. Iz Rovinja je v letu 1989 prišlo naročilo za barvne vitraže v cerkvi sv. Evfemije. Leto zatem je začela obnavljati slike v župnijski cerkvi sv. Jurija v Piranu. Delo še ni povsem končano. Leta 1991 si je uredila atelje na podstrešju cerkvice sv. Štefana, kjer še danes nastajajo njene stvaritve. V letih 2003–2008 je v novi minoritski cerkvi sv. Petra in Pavla na Ptuj naredila okna, na katerih je upodobljenih sedem svetih zakramentov. V vsem tem času se je tudi izpopolnjevala in obiskovala razne tečaje v tujini, predvsem o oblikovanju stekla v tehniki fuzije.

Ob vsem tem delu so začela prihajati tudi priznanja in nagrade. Leta 1997 je prejela Steletovo priznanje, leta 2009 priznanje Mirka Šubica, leta 2011 zlato grb občine Piran, leta 2019 pa še Tartinijevo priznanje.

bo to priložnostno darilo na neki pisalni mizi, platno, grafika, akvarel, steklo v javnem prostoru, katedrali ali v posameznem domu. Poteze njenega čopiča in moč njenih barv so dominantne na daleč kot njena izvirnost in nezamenljive, ne glede na upodobljeni motiv, pa naj gre za zgodnejša ali zrelejša dela, izbrani material in uporabljena tehnika. Umetnostni kritiki so si edini pri uvrščanju Mirine ustvarjalnosti med abstraktna dela, v katerih pa so prepoznavne tudi figuralne poteze. Sodobna umetnostna kritika kljub prvenstveni naklonjenosti laicističnemu ustvarjanju ne podcenjuje njenega vidnega prispevka na področju sakralne umetnosti. V štiridesetletnem opusu Mirine umetnosti je prisotno nekaj, kar presega veljavne kanonske kriterije, značilne za različne upodobljene vsebine in uporabljene tehnike, ti so nekaj, kar vztrajno celostno spremlja vsakokrat in vsakršen njen navdih iz ozadja; to je transcendentnost.

Kdor osebno pozna akademsko slikarko Miro Ličen ali pa se je z njo vsaj enkrat srečal, bo pritrdil ugotovitvi, da Mira ne 'slika' zaradi 'računice' in še manj iz želje po uveljavljanju ali slavi, pač pa iz notranje nuje in zato, ker ji je bilo to 'dano', da s temi 'talenti' udejanja svojo

Mira Ličen, Jadrnice, 2018, olje na platnu

sodoben in model za današnji čas z duhovnega, materialnega in ekološkega stališča. Zato sem tudi z veseljem sodelovala pri vseh projektih, povezanih s sv. Frančiškom, ga slikala in se navduševala nad Sončno pesmijo. Tako ni naključje, da sem v začetku letošnjega leta izbrala Assisi za mesto, kamor sem se umaknila, da bi zbrala misli in se pripravila na realizacijo razstave, ki je pred kratkim nastala v zahvalo Chiari Lubich ob njeni 100-letnici rojstva. Dragoceno spoznanje, da me Bog ljubi tako, kot sem, dolgujem prav njej in njeni karizmi ter seveda tudi sv. Frančišku. Spoznala sem, da ljubezen do zapuščenega Jezusa v vsaki bolečini, težavi, napaki ... lahko spremeni v vstajenje. Današnji čas kriči po edinstvi, kriči po dialogu, a je to zelo težko doseči brez evangeljske drže. Tu smo kristjani poklicani, da damo svoj prispevek. Samo tako se lahko čutimo izpolnjene, svobodne in srečne.«

Tudi mi se želimo ge. Miri ob življenjskem jubileju zahvaliti za lepoto, ki jo vedno

poklicanost. Kot je Mira v vsakdanjem in poklicnem življenju celotna osebnost, za katero je značilno, da nikoli ne kloni pred nobenimi zunanjimi vplivi, pritiski, vabami, skušnjavami in bega pred življenjskimi preizkušnjami – to isto premočrtnost in doslednost zlahka prepoznamo tudi v njenih delih v svojstveni likovni izraznosti.«

Popolnoma se strinjam s trditvijo, ki jo je zapisal g. Silvester Gaberšček in ob tem dodal: »Mira trdi, da je vsaka umetnina živa le, če živi v prostoru, in kot sodobna slikarka je tudi pronicljiva poznavalka opustošenja likovne 'scene', kar je ena izmed značilnosti današnjega časa; a hkrati vidi v odpadu navlak prehod na samo bistvo, kar je bilo značilno v časih prvih kristjanov. Prepričana je, da je tudi v 'negativni' umetnosti prisotna velika želja, pravo hlastanje po harmoniji, čeprav so stvari 'grde', in pri tem doda: vsaka prava umetnost seže na Boga, ne glede na prepričanje.«

Kaj ji pomeni sv. Frančišek?

S sv. Frančiškom se je najprej srečala pri prebiranju meditacij Chiare Lubich in že takrat jo je navdušil. Pravi, da jo je navdušil predvsem prihod sv. Klare k sv. Frančišku, ko je iskala samo Boga. Nato pripoveduje: »Pozneje, ko sem po končanem študiju začela delati v Piranu in sem se večkrat srečala s patri minoriti, sem imela priložnost bolje spoznati Frančiškovo duhovnost. Vedno znova se mi zdi

Mira Ličen, Rojstvo sv. Frančiška, 2020, akril na platnu

znova odkriva in doživlja v celostnem razponu življenjskega loka, in ker jo kot morska školjka prenaša v svoja dela, nas s tem plemeniti in lepša svet.

BREZMADEŽNA

Naša zmožnost ljubiti naj velikodušno doseže vsakega človeka

Dragi bratje in sestre, mir in dobro.

Prišel je mesec, ki je tako poseben za nas, mesec, ko je naš sveti ustanovitelj (p. Maksimilijan Kolbe) podaril dve kroni, s tem ko je izpolnil poslanstvo ljubezni do konca.

Kot mednarodni svet želimo biti bliže vsakemu izmed vas. V občestvu bomo vedno močnejši, saj doživljamo zelo žalostne trenutke.

Leto 2020 je za nas leto poslanstva, ko se spominjamo 90-letnice Kolbejevega prihoda na Japonsko. Kolbe je vsekakor doživel veliko bolečin, težave, omejenost, nerazumevanje, a se ni nikoli predal. Nasprotno, vedno je bil vztrajen oziroma stanoviten in njegovo zaupanje v Brezmadežno ga je izoblikovalo v velikega svetnika. P. Kolbe je nekoč zapisal: »Nikakor ne zaupaj vase; vse

zmoreš v Njem, ki ti preko Brezmadežne daje moč; bolj ko se čutiš šibkega, toliko močnejši si.«

S tvojim zgledom in pričevanjem se lahko še bolj povežemo med seboj med devetdnevnicco za 14. avgust in s prošnjo za konec te pandemije, za ozdravitev in rešitev tolikih bratov in sester, ki trpijo zaradi tega. Od 14. avgusta 2020 do 14. avgusta 2021 pa se želimo pripraviti na 80-letnico Kolbejevega mučeništva. Ostanimo povezani v srcu Brezmadežne.

Angela Morais, *Mednarodna predsednica Vojske Brezmadežne*

p. Raffaele Di Muro,
mednarodni asistent M. I.

Mednarodni svet M. I.,
Rim, 31. julij 2020

Mira Ličen, Kolbe

IZROČITEV SLOVENSKEGA NARODA MARIJI

Sveta Devica Marija!

Ti si Jezusova Mati: ti si ga pod srcem nosila, ga rodila in si z njim pod križem trpela.

Ti si tudi naša Mati: tvoja materinska roka nas je varovala skozi vso zgodovino.

Tebi izročamo sami sebe, da bi v molitvi in pokori spreminjali svoja srca.

Tebi izročamo naše družine, da bi bile odprte za življenje
in bi mladim odkrivala duhovne vrednote.

Tebi izročamo Cerkev na Slovenskem, da bi v zvestobi evangeliju gradila edinost.

Tebi izročamo slovensko domovino, da bi napredovala v luči vere
in krščanskega izročila.

Tebi izročamo naše rojake po svetu, da bi ostali zvesti Bogu in svoji domovini.

Tebi, naša Mati, se danes vsi skupaj posvetimo.

Sprejmi nas v svoje varstvo in nas izroči svojemu Sinu Jezusu,
našemu Odrešeniku, ki živi in kraljuje vekomaj. Amen.

Mira Ličen, Oznanjenje, 2020

ANGEL BREZMADEŽNE

Brezmadežna Marija,
mati in kraljica,
bogorodica,
naša srednica,
naša besednica,
ima posebnega angela,
Gabrijela – nadangela,
od Boga poslanega.
Brez najave jo nenadoma
obišče in ogovori:
»Ne boj se, Marija,
spočela boš in rodila Sina,
ki bo Emanuel – Bog z
nami.«

V betlehenskem hlevčku
se je to zgodilo,
ko luč
pregnala je temino,
Marija pa ohranila je
nepretrgano Božjo bližino.
Po njej smo te Bližine
deležni še mi,
saj angel Gabrijel,
poln Božje moči,
tudi slehernega med nami
hrabri:
»Ne boj se,
ne boj se Boga
in mu svoja vrata odpri.«

Janez Šamperl

Mira Ličen, Marija, 2020, akril
na platnu

Mira Ličen, Hommage a Carpaccio, 2018,
akril na juti

Pripravlja: Doroteja Emeršič

Mira Ličen, Eli ..., akril na platnu

HVALJENJE BOGA

Njemu, ki je toliko pretrpel za nas
in nam podelil toliko dobrot
in nam jih bo še v prihodnosti delil,
naj vsaka stvar
v nebesih in na zemlji,
v morju in pod zemljo
daje hvalo, slavo, čast in blagoslov (Raz 5,13),
kajti on je naša moč in trdnost, on je edini dober (Lk 18,19),
edini vsemogočen,
čudovit in veličasten
in edini svet,
hvalevreden in blagoslovljen
v neskončne veke vekov. Amen.

sv. Frančišek Asiški

Mira Ličen, Trnjeva krona, 2015

Potrebujem te, o Bog,
tvoj blisk svetlob,
da se prebudim;
žezlo tvojega kraljestva – križ,
da me bo varoval pred zlom;
žito za hrano in rast,
vina za moč in pogum.
Potrebujem te, moj Bog,
znamenja tvoje ljubezni,
tvoje kraljevsko ime,
rezino tvojega kruha,
tvojo čašo nesmrtnosti.

Potrebujem te, moj Bog,
jutranji vzhod tvojega sonca,
z luninimi žarki objeto srce,
glas iz daljav tvojega neba,
tvojo podobo – svoje zatočišče.

Stanka Mihelič

Lahkotna površnost nam ne bo prinesla nič dobrega

Prevod: Doroteja Emeršič

Mira Ličen, Oljka, 2014, akril na platnu

Vodnik za encikliko Laudato si

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Četrto poglavje:

Celostna ekologija

To poglavje je izredno pomembno. V njem papež Frančišek opredeli pojem CELOSTNA EKOLOGIJA in razloži različne vrste ekologije: okoljsko, ekonomsko in socialno; kulturno ekologijo; ekologijo vsakdanjega življenja.

Okoljska, ekonomska in socialna ekologija. Da bi lažje razmišljali o teh treh razsežnostih ekologije, papež Frančišek poudarja dimenzijo medsebojne povezanosti vseh stvari in »pogoje, ki so nujni za življenje in preživetje družbe, ter iskrenost, ki je potrebna, da znamo tudi podvomiti v nekatere modele razvoja, proizvodnje in porabe«.

Papež poziva k CELOSTNEMU PRISTOPU do zapletene krize: »Ne srečujemo se z dvema ločenima krizama, z okoljsko in socialno, ampak z eno samo kompleksno krizo, ki je obenem družbena in okoljska.«

Kulturna ekologija. Papež navaja, da poleg naravne dediščine obstajajo tudi zgodovinska, umetniška in kulturna dediščina, ki so prav tako ogrožene. Zaradi te

nevarnosti je potrebna večja pozornost do lokalnih kultur. V stilu potrošništva odločevalci poskušajo reševati probleme z enotnimi predpisi in tehničnimi posegi, pri čemer se lahko prezre kompleksnost lokalne problematike. Na različnih delih sveta se nad domačini izvaja velik pritisk, tako da zapuščajo svojo zemljo in morajo prepustiti mesto kmetijskim in rudarskim projektom.

Ekologija vsakdanjega življenja

V tem delu papež obravnava vprašanje KAKOVOSTI ŽIVLJENJA. Ugotavlja, da huda revščina vodi v težke izzive glede kakovosti življenja. Omenja številne težave, ki jih povzročajo pomanjkanje stanovanj ter kriminalizacija in prenaseljenost v velikih mestih. Skrb za življenje v mestu pa ne bi smela zasenčiti težav podeželskega prebivalstva, ki »nima dostopa do osnovnih virov, kjer delavci še vedno prebivajo v suženjskih razmerah, brez pravice ali celo upanja na dostojnejše življenje«.

Načelo skupnega dobrega. Papež poudarja skupno dobro kot osrednje in povezovalno načelo družbene etike, ki temelji na spoštovanju človeške osebe in prednostni skrbi za najrevnejše med našimi brati in sestrami.

Načelo medgeneracijske pravičnosti. Papež opredeljuje medgeneracijsko solidarnost kot pojem skupnega dobrega tudi za prihodnje generacije. Takole pojasnjuje: »Medgeneracijska solidarnost je nujna, predstavlja osnovno vprašanje pravičnosti, saj svet, ki smo ga prejeli, pripada tudi našim zanamcem.«

Peto poglavje:

Smernice za ukrepanje na podlagi dialoga

V 5. poglavju papež predstavi svoj pogled na resničnost planeta in globoko človeške vzroke za propadanje okolja. Nato ponuja svoje razmišljanje o pomembnejših poteh, ki jih bomo morali prehoditi, da nam bodo »pomagale pobegniti iz spirale samouničenja, ki nas trenutno ogroža«. Njegov pristop je zasnovan na nizu dialogov, ki jih je treba izvesti:

Dialog o okolju v mednarodni skupnosti. Papež poziva k izvršljivim mednarodnim sporazumom in preprečevanju nesprejemljivih ukrepov.

Dialog o novi narodni in lokalni politiki.

Države bi morale sprejeti zakone, ki spodbujajo spoštovanje okolja in interese malih proizvajalcev ter ohranjajo lokalne ekosisteme. Papež je zelo realen glede možnosti za doseganje teh dolgoročnih ciljev in ugotavlja, da je treba izvajati javni pritisk, da bi spodbudili odločne politične akcije.

Dialog in preglednost pri odločanju.

V tem poglavju papež obravnava problematiko korupcije, ki jo je mogoče učinkovito obravnavati s preglednimi in sodelovalnimi politični procesi. Vsak zaključek, ki bi vplival na okolje, mora biti načrtovan interdisciplinarno in pregledno, brez slehernih ekonomskih ali političnih pritiskov.

Politika in gospodarstvo v dialogu za človeško izpolnitev.

Politika ne sme biti podvržena gospodarstvu, tako kot gospodarstvo ne sme biti podvrženo ukazom dobičkonosne tehnokratske paradigme.

Religije v dialogu z znanostjo.

Empirične znanosti ne morejo v celoti pojasniti življenja in religiozni klasiki spodbujajo k razmisleku o končnem pomenu, kar lahko odpira nova obzorja.

Šesto poglavje:

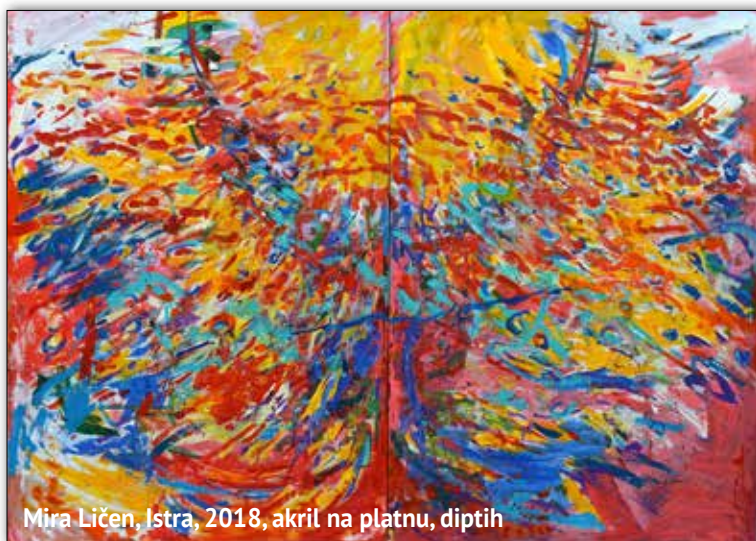
Ekološka vzgoja in duhovnost

V uvodnem stavku šestega poglavja je jasno navedena téma v značilnem slogu papeža Frančiška: »Veliko reči se bo moralo spremeniti, predvsem pa se bomo morali spremeniti ljudje.« Nato razprostre spremembe:

Nov življenjski slog. Posameznike in skupine spodbuja k zavračanju potrošništva, opominja nas, da je »nakupovanje vedno tudi moralno in ne zgolj ekonomsko dejanje«. Nato opozori na Listino o Zemlji in izrazi upanje, da bo »morda naš čas tisti, ki se ga bodo spominjali po tem, da se je v njem prebudilo novo spoštovanje življenja, trdna odločenost za doseganje trajnosti, pospešen boj za pravičnost in mir ter veselo praznovanje življenja«.

Zaveza med človeštvom in okoljem.

Papež poziva k »etiki ekologije«. Ko govori o ekološkem spreobrnjenju, predstavi potrebo po ekološki duhovnosti, ki bo temeljila na veri in evangelijskem prepričanju, ki spodbujata strastno skrb za zaščito sveta. Ko se ponovno obrača na Frančiška Asiškega, poudarja, da je zdrav odnos do stvarstva ena izmed dimenzij osebnega spreobrnjenja, spreobrnitev, ki vključuje

Mira Ličen, Istra, 2018, akril na platnu, diptih

hvaležnost in zastojnost, ljubeče zavedanje našega univerzalnega občestva, in da vsako bitje odseva delček Boga.

Mira Ličen, Šopek, 2018, monotipija

O radosti in miru. Papež nas spodbuja, da se iz različnih religioznih tradicij, vključno z judovsko-krščansko, učimo »manj je več«, in dodaja: »... biti tiho prisoten v vsaki resničnosti, ne glede na to, kako majhna je, nas odpira za veliko večja obzorja razumevanja in osebne izpolnitve«. »Krščanska duhovnost predpostavlja rast, ki jo zaznamuje zmernost in sposobnost, da smo srečni z malim.« Tudi v teh besedah odmevajo pogledi svetega Frančiška.

Življenje, ki ga zaznamujeta **preprostost in treznost**, je osvobajajoče, je življenje v polnosti, tudi če se živi skromno. Še posebej to izstopa pri ljudeh, ki gojijo druge vrste veselja in najdejo zadovoljstvo v bratskih srečanjih, služenju in razvijanju svojih darov na področju glasbe in umetnosti, v stiku z naravo, v molitvi. Papež opozarja na potrebo po miru s samim seboj, kajti če živimo pristno, se to odraža v uravnoteženem načinu življenja in sposobnosti čudenja, kar nas popelje do globljega razumevanja življenja. »Celovita ekologija vključuje tudi to, da si vzamemo čas, da se povrne vedra harmonija s stvarstvom, da razmislimo o svojem življenjskem slogu in naših idealih ter o Stvarniku, ki živi med nami in nas obdaja, katerega navzočnosti ne smemo prikrajati po svoje, ampak ga najti takega, kakršen je.« V okviru ljubezni do stvarstva papež spodbuja vernike, naj se vrnejo k praksi zahvaljevanja pred jedjo in po njej, da bi se tako spomnili svoje življenjske odvisnosti od Boga, okrepili občutek hvaležnosti za darove stvarstva, dali priznanje tistim, ki nam s svojimi deli zagotavljajo blaginjo, in znova utrdili svojo solidarnost s tistimi, ki jo najbolj potrebujejo.

Državljsko in politično življenje. Papež ugotavlja, da je skrb za naravo del življenjskega sloga, ki vključuje zmožnost skupnega življenja in občestva, na koncu pa razširi »univerzalno bratstvo« na vsa bitja, tudi veter, sonce in oblake. Papež izreče vroč poziv: »Dovolj je bilo nemorale in zasmehovanja etike, dobrote, vere in poštenosti. Čas je, da priznamo, da nam lahkotna površnost ne bo prinesla nič dobrega. Ko so načeti temelji družbenega življenja, sledijo spopadi med nasprotujočimi si interesi, nove oblike nasilja in brutalnosti ter ovire za rast pristne kulture skrbi za okolje.«

Ko nas opozarja na **zakramentalna znamenja in praznovanje nedeljskega počitka**, papež ugotavlja, da so zakramenti prednostni način, s katerim je Bog naredil naravo za sredstvo posredovanja nadnaravnega življenja, s čimer nas spomni, da »krščanstvo ne zavrača materialnega«. Ko govori o vesoljni razsežnosti evharistije, dodaja, da se tudi takrat, ko se praznuje v skromnih okoliščinah, na nek način praznuje »na oltarju sveta«. Nato razvije idejo, da naj bi bila »nedelja, tako kot judovski sabbat, dan, ki zdravi naše odnose z Bogom, s sabo, z drugimi in s svetom«.

V poglavju, ki se nanaša na svetega Bonaventuro, papež Frančišek govori **o trojstvenem vidiku stvarstva** in poziva vse, naj poskušajo brati resničnost s ključem trinitarnosti.

Mira Ličen, Trije angeli, 2020

V poglavju, ki govori **o Mariji** kot kraljici vsega stvarstva, razširi razmišljanje na **Jožefa**, pravičnega moža, ki nas vse lahko nauči skrbi in pomoči.

Zadnje poglavje nas opozarja na življenje »**onstran sonca, v večnem življenju**«, v katerem bo vsako bitje sijajno preurejeno in za vselej osvobojeno.

O duhovni asistenci pri skavtih

P. Andrej Sotler – Ustrežljivi gams

danes, ko kot duhovnik – duhovni asistent služim pri ptujskih skavtih.

Kot duhovni asistent sem skavtinjam in skavtom najprej brat in sopotnik, zato je pomembno, da sem po svojih močeh čim več z njimi tako pri načrtovanju, delu, igri, na taborih kot pri praznovanjih. Med skvti sem oziroma si prizadevam biti znamenje Božje navzočnosti, zato pridigam bolj z dejanji in gestami kot besedami ... potemtakem je za pridigo vedno priložnost. ;) Lahko bi rekel, da sem med njimi kot Janez Krstnik, ki kaže na Jezusa, vsak pa se nato sam odloči Zanj. Pomembno je torej, da (iz)kažem skrb zanje, da imam velika ušesa in oči ter majhna usta, da sem podoba Boga, ki mu je mar zanje, ki jih sprejema in ne sodi.

Skavtsko gibanje je staro več kot 100 let; za njegov začetek se šteje tabor na otoku Browsea, na katerega je leta 1907 Baden-Powell peljal 21 fantov iz vseh socialnih razredov. Namen tabora je bil, da bi praktično preizkusil stvari in teorijo, ki jo je zapisal v knjigi Skavtstvo za fante. V Sloveniji so se prvi skvti pojavili že leta 1922. Kasneje je bilo gibanje zaradi družbenih razmer prepovedano. V letu 1990 pa je bilo ustanovljeno Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov – ZSKSS, ki letos obhaja 30-letnico delovanja. Skavtstvo je vzgoja za življenje, kasneje pa postane način življenja. Ustanovitelj Robert Baden-Powell je o tem dejal: »Poslanstvo našega skavtstva je, da dobimo v roke dečkov značaj v dobi, ko najbolj gori od navdušenja, ga oblikujemo, opogumljamo in razvijamo njegove posebne lastnosti, tako da se bo znal vzgajati sam ter postal pošten človek in državljani, vreden svoje domovine.« Ideja Bi-Pija (skrajšano Baden-Powell) in osnovni namen ZSKSS je, da prispeva k polnemu telesnemu, duševnemu, duhovnemu in družbenemu razvoju otrok in mladih, da bodo lahko postali trdne osebnosti, odgovorni državljani ter člani krajevnih, narodnih in mednarodnih skupnosti.

Sam sem s skvti povezan že dolgo: od časa, ko sem bil deček in me je pred 24 leti sošolec in prijatelj povabil, da bi se pridružil radovljiškemu skavtom, pa vse do

Vera pri skavtih ni nekaj, kar bi bilo »za zraven«, poleg vsega drugega, ampak je osnovni element, ki je prepleten z življenjem. Že Bi-Pi je zapisal: »Vero se da samo čutiti, ne da se je naučiti. Ni obleka, ki bi si jo nadel ob nedeljah. Je resnični del dečkovega značaja, razvoj njegove duše in ne maska, ki se jo lahko odluči. Vera je vprašanje osebnosti in notranjega prepričanja, ne pa pouka.« Ker se vere ne da naučiti, je tudi ni mogoče privzgojiti, ampak jo je treba v mladih le prebuditi. To je naloga duhovnega asistenta pri skavtih. Da temu, kar je pogosto skrito kot seme v zemlji, pomaga vzkliti, rasti in obroditi sad.

Duhovnost pri skavtih je specifična in je osnovana na posameznikovi izkušnji. Temelji na prvi in največji zapovedi: »spoštovanju Boga, spoštovanju bližnjega in spoštovanju samega sebe kot Božjega služabnika« (Bi-Pi).

Posebnost skavtske duhovnosti je doživljanje oziroma izkušnja, iz katere vse izhaja. Kateheza je pri skavtih vzeta iz življenja in temelji na doživetju in izkušnji, iz katere nato preko bogoslužja, dogme, nauka vere in služenja pripeljemo do izpovedovanja vere. Izhodišče je torej izkušnja, ki jo ubesedimo v katehezi. Obstaja velika možnost, da seme, ki je bilo zasejano med katehezo, v izkušnji in ozaveščenosti obrodi sadove ter prebudi in utrdi vero. Skavtska kateheza torej nagovarja človeka v njegovi neposredni izkušnji, ki jo je skavt dobil v določeni skupini (starostni veji: volčiči 8–10 let, izvidniki 11–15 let, popotniki 16–21 let), na poti ali med drugo skavtsko dejavnostjo. Zaradi te neposrednosti se imenuje tudi izkopana kateheza, ki neposredno izkušnjo osvetli s svetopisemskim oznanilom ter pomaga, da skavtinje in skavti sami pridejo do spoznanja verske resnice. Kateheza človeka usmeri v dejavnost in življenje. Skavtska kateheza dela znamenja, razvozlava, »hodi skupaj«, ponotranji, poosebi, razkrije pomen izkušnje, konkretno izkušnjo dela univerzalno, spodbuja k odločitvi, odkriva zavest podarjenosti. Vmesni cilj skavtske kateheze je oznanilo Jezusa Kristusa (čudovit Božji načrt odrešenja človeka, zapisan v Svetem pismu). Končni cilj pa je premik v osebni veri in dejavnem življenju posameznika in skupine. Pri njeni nazornosti zelo pomagajo simboli, ki zbuja asociacije na posredovano sporočilo. Katehezo se najlaže izvaja v naravi in med dejavnostjo, kjer izziva odločitve s ciljem, da se naredi korak naprej. Najbolje je, da je tako načrtovana, da ne prekinja dela ali dejavnosti, ampak je vanjo vpletena. Takšen način »kateheze« in poučevanje je uporabljal tudi Jezus Kristus pri svojem oznanjevanju, ko je učil v prilikah in »brez prilike jim ni govoril, svojim učencem pa je posebej vse razlagal« (Mr 4,34).

V življenju to pomeni, da s skavti poskušam preživeti čim več časa, med letom na srečanjih in zanje pomembnih dogodkih, ceremonijah. Poseben čas pa je obdobje poletnih taborov, ki trajajo od sedem do deset dni in kjer je več priložnosti za medsebojno dinamiko, spremljanje in neposreden pogovor, stik. Takrat sem z njimi (Mr 3,14) in postanem eden od njih tudi pri delu: pri pripravi programa, tabornega prostora in gradnji tabornih zgradb ter na koncu pri pospravljanju; pri jelu – tako pri pripravi kot konzumiranju ;) in zabavi ter pri praznovanjih: igrah, večernem programu, tabornem ognju, prehodih, obljubah, sveti maši. Tu lahko spregovorim z dejanji, gestami in nato z besedami. Ker so skavti različno stari in so razdeljeni v več skupin, je temu primerna tudi vloga

duhovnega asistenta. Pri volčičih, ki imajo za ambientacijo Knjigo o džungli, sem medved Balu, prijazen in strog učitelj postave, ki malega Mauglija preko »knjige« narave uči pravil za življenje. Pri izvidnikih sem brat in prijatelj, ki jim, podobno kot pri volčičih, preko stvarstva in Svetega pisma odkrivam pot do Boga ter jim pomagam ozavestiti in osmisлити dejanja, izzive in stvari, ki jih kot skavti počnemo. Pri popotnikih sem spremljevalec in skupaj z njimi iščem odgovore na vprašanja, ki jih zastavlja življenje in pot, po kateri stopamo. Vse skupaj pa v prizadevanju izpolniti skavtsko geslo: KAR NAJBOLJE BITI PRIPRAVLJEN SLUŽITI.¹

¹ Geslo je sestavljeno iz gesel posameznih starostnih vej: volčiči – KAR NAJBOLJE; izvidniki – BODI PRIPRAVLJEN; popotniki – SLUŽENJE. Del članka je povzet iz gradiva za usposabljanje skavtskih voditeljev.

Bratski dan province

p. Danilo Holc, prov. tajnik

V sredo, 24. junija 2020, smo bratje slovenske minoritske province obhajali svoj bratski dan. Skupaj z generalnim asistentom, p. Dominiquom Mathieujem, se nas je zbralo 26. (Generalni asistent je po trimesečni karanteni na Dunaju zadnjih štirinajst dni prebival v Sloveniji, v samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuju.) Bratski dan smo začeli v samostanu sv. Maksimilijana Kolbeja v Ljubljani, kjer je prov. minister p. Igor Salmič najprej blagoslovil obnovljeno samostansko obednico, nakar je sledila malica. Z avtomobili smo se nato odpravili in obiskali Marijino romarsko cerkvico na Kureščku. Po molitvi dnevne molitvene ure nam je salezijanec g. Anton Košir podal bogato zgodovinsko razlago o nastanku svetišča, njegovi usodi po drugi svetovni vojni ter ponovni obnovi. Potem smo se bratje podali v bližnji kraj Jezero, kjer smo imeli v restavraciji ob jezeru skupno kosilo. Pri kosilu smo nazdravili našim bratom slavljenecem ob godovih in obletnicah. Hvaležni za lepo vzdušje in gradnjo skupnega bratskega življenja smo se na koncu poslovili ter se veseli vrnili v svoj vsakdan.

Hej, p. Janez asiški, je res že preteklo 40 let od tvoje nove maše?

p. Janez Šamperl

Ja, res je! Bogu hvala in vsem ljudem, ki so me in ki me še spremljajo na poti, za katero si želim in se malo – premalo trudim, da bi tekla blizu Frančiškove smeri, bliže njegovi poti, tako blizu, da bi dobro videl in prepoznaval znamenja, ki jih je na poti postavljala Frančišek s svojo evangelijsko novostjo, ki jo doživljam tukaj, »doma«, v očetovi hiši, ki je *caput et mater*.

Vprašanje v naslovu in druga temu podobna, voščilo v reviji, veliko čestitk sobratov iz Sacra Conventa in od drugod, darilo – mašni plašč sobratov iz interobediencialne skupnosti Chiesa nuova – so me enostavno pognali v samoto asiškega polja. Tako močno so me prizemljili, da sem kar začutil dihanje zemlje in jutranje meglice nad zorano njivo ter občudoval prekrasne smaragdne kristale jutranje rose na vratniku ... Vse je bilo skoraj tako kot takrat, ko se je po mojem (ne da bi takrat vedel) vse skupaj začelo. Na njivi – na »vratniku« – sem stal v prihajajočem večeru. Moral sem biti še zelo majhen, ker še nisem mogel pomagati pri delu. Oče, mama in sestra so zaključevali z zadnjimi opravili, preden so njivo pokrižali in šli domov, jaz pa sem, ne vem, kako in zakaj, na »vratniku« skakal v zrak in vpil: »Jaz bom mešnik ... jaz bom mešnik!« To mi je jasno ostalo v spominu.

Pozneje (vsekakor prej, preden sem s šestimi leti odkorakal v šolo) sem imel doma ob peči majhen oltarček, kjer sem maševal. Ministrirati sem si moral sam, ker sestra pač (takrat) nista mogli biti ministrantki, bratec pa je bil še v božjih načrtih ... To moje nikoli pojasnjeno veselje do duhovništva je bilo v meni vedno živo, čeprav so seveda že v otroštvu v ospredje prihajali tudi drugi poklici.

Recimo cestar: še kot zelo majhen sem, sedeč na sohi domače lese, opazoval cestarja. Njegovo delo se mi je zdelo imenitno. Možak s klobukom je imel samo samokolnico, lopato, nekakšno motiko in metlo iz vej. Najprej je pometel grušč z asfaltne ceste, ki so ga nanjo zrinila vozila, ki so prihajala s stranske makadamske ceste, ki vodi v sosednjo vas, v večje jame je nasul pesek, ki ga je imel v samokolnici, poravnal sredinsko grbino, potrgal travo okrog betonskega obcestnega kamna. Za seboj je puščal čisto, drugačno, lepo poravnano – prenovljeno cesto.

Kot otroka me je tudi cesta zaznamovala in se mi usedla v dušo. Po cesti (zelo prometni) sem vsak dan skupaj s sošolci hodil štiri kilometre peš v šolo. V začetku drugega razreda pa sem bil poklican – p. Martin Vidovič in p. Maks Klanjšek sta me izbrala za ministranta in po resnih pripravah (latinske odgovore je bilo treba znati brezhibno, tudi *suscipiat!*) sem 11. februarja leta 1962 skupaj s še desetimi fantiči pred p. Maksom, ki je sedel na stolu pred oltarjem, položil roke na mašno knjigo in izrekel obljubo, ki jo znam še danes:

Jaz, Šamperl Janez, nevredni služabnik božji, obljubljam, da bom svoje ministrantske dolžnosti vršil vestno, pobožno in natančno.

In res, vsak dan pred šolo sem šel ministrirati. Ko sta oče in mama videla mojo vztrajnost, sem dobil kolo, ki me je spremljalo vsa leta osnovne šole ... Še danes ne morem razumeti, od kod sem kot otrok jemal moč, da sem prav vsak dan vstajal pred šesto uro in ob sedmih že ministriral – to je zame še vedno velika skrivnost.

Ko gledam na to svojo prehojeno »cesto«, vidim, da se je z ministrantsko obljubo začela moja pot k oltarju, o kateri nisem sanjal – le v sebi sem vedno nosil slutnjo duhovništva in veselje do oltarja, do daritve. Kot šolar sem imel posebno veselje do oblikovanja gline in naredil sem nekaj kipcev, ki so romali na različne šolske razstave. V šoli in v ptujskem kloštru sem bil zraven povsod, kjer se je kaj dogajalo. Ob neki priložnosti je ena od učiteljic morala poklicati sestro Kristino, ki je hodila v šolo nekaj razredov pred mano, da me je prišla umiriti. Seveda ni manjkalo simpatij, tudi osnovnošolskih ljubezni, a

Novomašnik

na prvem mestu je bila vedno ljubezen do ministriranja in daritve – to zvestobo do daritve sem, hvala Bogu, ohranil do danes.

Zadnjih šest let, ko živim in delujem v Frančiškovem mestu, so me v tihoti in moči svetega milostnega kraja »obiskali« angeli, ki sem jim v usta položil marsikatero svojo izkušnjo, doživetje, spoznanje, udrtno na poti, zaraščen kažipot ... pa tudi posebne dogodke, ko sem se z angelško roko na poti k izpolnjevanju ministrantske službe s kolesom vred rešil izpod koles ogromnega tovornjaka; ko sem v tihoti cerkve po končanem pouku, medtem ko sem šel po bicikel, ki sem ga vedno puščal na varnem na stranskem stopnišču samostana, opravljal tridnevno v čast Mariji romarici, ki je romala od župnije do župnije, in bil deležen posebnega Marijinega privilegija; ko sem odkril sv. Frančiška (na freski na stropu refektorija) in njegovo pot ... O teh zame milostnih trenutkih bom enkrat moral napisati kaj več v slavo in čast Mariji. Kajti zdi se mi, da se je od takrat dalje vse v mojem življenju odvijalo, dopolnjevalo, prerajalo, izpopolnjevalo, tako da sem ob 40-letnici duhovništva v usta svojega angela spremljevalca položil spodnje besede, ki naj nadomestijo opisovanje nadaljnjih dni, let, desetletij, za katera sem Bogu izjemno hvaležen, a mi trenutno koronavirus, ki je obiskal Sacro Convento, ne dopušča časa za pisanje, saj cele dneve nadomeščam bolne brate v baziliki in okrog nje.

*Moj angel spremljevalec
v rokah drži list,
na katerem zapisano stoji:
40 let duhovništva izpolnjuješ te dni.
In če bolje pogledam,
vidim z rdečo, modro, rumeno,
sivo in zeleno celo stran
na gosto popisano.
Na njej so tudi presledki,
praznine, klicaji in vprašaji.
A besed ne morem prebrati,
ne razumeti, ne doumeti ...
Z božjo govorico so zapisane,
človeškemu očesu zabrisane.
Vem, sedaj jasno vem,
da bo samo Gospod na sodni dan
lahko prebral, kar je angel zapisoval.
In bolj kot kdajkoli prej
jasno slišim šepet
Frančiškovih besed:
Začnimo, bratje, živeti evangelij!
Doslej smo tako malo ali nič storili.*

Po 40 letih duhovništva vas vabim – začnimo!

p. Janez iz Assisija

Virus covid je vdrl tudi v asiški samostan

p. Janez iz Assisija

Mira Ličen, 2020

V Italiji in Frančiškovi Umbriji je od samega začetka virus covid močno pustošil. Vsem, ki živimo tukaj, so se v spomin neizbrisno vtisnile kolone vojaških tovornjakov, ki so v večerni temi iz nekaterih mest odvažali mrtve v druge kraje, da so jih lahko pokopali. Stanje je bilo res zastrašujoče tudi zaradi nepoznavanja bolezni, pomanjkanja opreme in zdravstvenih delavcev. V tistem nepredvidljivem in težkem času sem v odmaknjenosti svoje samostanske sobe napisal za cel mali »angelski kor« angelov. Enega sem poimenoval

Veliki angel

*Letos, precej pred veliko nočjo,
je oster veter zavel,
veliki angel smrti je virusa bič zavihtel.
Ogromna procesija ljudi,
cel planet se proti Golgoti vali.
Sliši se vpitje in jok med narodi in ljudstvi,
čuti se jeza zaradi nemoči,
tu in tam vzvišenost oblasti.
Nešteti Simoni v belih haljah pomagajo
nositi križ,
neštete Veronike strežejo
in brišejo potna čela bolnih ljudi.
Na vsakem prtu se zariše
trpeči Kristusov obraz.
Človek!
Čas je, da ga prepoznaš,
ponižno počastiš Njega,
ki je s svojim križem svet odrešil.*

Hvala Bogu so se stvari počasi začele umirjati in obolelih je bilo vse manj. V Frančiškovem mestu smo se dolgo hvalili, da nimamo nobenih okužb. Nato je naenkrat zbolel glavni lekarnar – pa tu in tam kakšen posameznik. Nekaj dni prej, preden je bil potrjen vdor virusa v samostansko skupnost, se mi je eden od bratov pohvalil, da so naredili poskusne teste in so vsi bratje negativni. Približeval se je dan preobleke za novince, ki prihajajo iz različnih evropskih minoritskih provinc – eni so nevede prinesli s seboj tudi virus. Naenkrat je bilo okuženih 18 bratov in novincev, naslednje testiranje je potrdilo še tri. Sledila je stroga karantena za vse brate v samostanu, ki sedaj, ko to pišem, še vedno traja! Bazilika je nenadoma ostala brez skrbnikov – brez oskrbnikov, ki tiho, mirno dan za dnem skrbijo za duha, za dušo svetišča. Vse delo v baziliki smo prevzeli bratje iz sosednjih samostanov, ki nismo v karanteni – to seveda še zdaleč ni zadoščalo. Po apelu p. kustosa so hvala Bogu prišli na pomoč bratje iz Assisija (tudi frančiškani in kapucini) ter bratje iz nekaterih drugih samostanov in provinc. Tudi iz hrvaške province so prišli trije. Vsi bolni bratje dokaj dobro prenašajo bolezen in zaenkrat nobeden ni v bolnišnici.

Življenje teče dalje – nekoliko drugače, a se ne zaustavlja ... Obisk romarjev in turistov se v času »ferragosta« ni zmanjšal. Upal bi si reči, da je to virusno stanje prineslo

Veronika Pintar, Corona, 2020,
olje in akril na platnu

tudi nekaj pozitivnega, npr. to, da sedaj romarji in turisti v vrsti čakajo pred baziliko. Kakšen dan v avgustu je bila vrsta dolga tudi več kot en kilometer (vse do spodnjega parkirišča), a se sedaj v baziliki »dá dihati«, saj ni prevelike gneče, ker v baziliko nadzorovano spuščajo ljudi (skupine po 50). Pri grobu ni mogoče nobeno zaustavljanje ali daljša molitev, saj so klopi zablokirane in je možen samo »mimohod«. Seveda je virus prinesel tudi nekaj negotovosti. Med drugim tudi to, da še ni znano, ali bomo in kako bomo (če bomo) konec oktobra nadaljevali lepo tradicijo obiranja oljk v Sacru Conventu. Vse je v Božjih rokah. Kljub vsem nadlogam pa Assisi živi – angel zagotavlja:

*Assisi živi,
saj Frančišek prebiva
v srcih ljudi.
Živi v kamnih ob poti,
v vrtnici, ki cveti,
v soncu in vetru,
luni in zvezdah,
v onih, ki odpuščajo,
v sestrski smrti
ter svojemu mestu po
nadangelu Mihaelu blagoslov
zdaj in na veke deli.*

Naj vas vedno spremljata njegov
blagoslov in priprošnja!

KOMISIJA ZA DUHOVNOST PRI
FRANČIŠKOVSKI KONFERENCI

DUH ASSISIJA

SOBOTA, 24. OKTOBER 2020
PRI BRATIH KAPUCINIH V CELJU

Dialog - pot k miru

09.30	Zbiranje (v cerkvi molitev rožnega venca)
10.00	Sv. maša
11.00	Malica
11.30	Pričevanje in pogovor z družino Kobolt in s. Gražyno Mech, FMM
13.00	Kosilo na žlico
14.00	Romanje miru od sv. Cecilije do sv. Danijela ali možnost adoracije pri bratih kapucinih
15.00	Zaključek z blagoslovom v celjski stolnici

Oblikoval: Klemen Sajko

Uganke

Neža Tomažič

Si že kdaj slišal za Otona Župančiča? Bil je dramatik (to so tisti, ki pišejo besedila za igralce v gledališču) in pesnik. Veliko pesmi je napisal prav za otroke. Že poznaš katero? Če je še ne poznaš, lahko povprašaš svoje starše in stare starše ali pa v knjižnici poiščeš njegovo zbirko pesmi. Poskušaj se katero od njih naučiti na pamet – boš videl, kako je zanimivo!

Oton Župančič pa je pisal tudi uganke. Nekaj sem jih izbrala zate. Jih znaš rešiti? Ker so nastale že pred sto leti, ko je življenje teklo malo drugače, si lahko pomagaš s spodnjimi risbami: uganko poveži s pravo risbo. Še več ugank pa lahko najdeš v knjigi Mehurčki in petdeset ugank.

Poznam rudarja –
goré ustvarja.

Sredi polja jasen grad:
samo okna, nič ni vrat;
bogatin pridejo,
okna z zlatom zazidajo.

Na strehi poseda,
pa v kuhinjo gleda.

Deklica rdeča
pod zemljo se skrila,
zunaj šopek pustila.

Vsi smo zdoma, nič se bati:
drobna žabica pred vrati
hišo čuva nam pred tati.

Dva navzkrižna trama,
dva viseča hrama;
kamor se poganjata,
se pravici klanjata.

Pet sinov
iz ene hiše,
pa se vsak
drugače piše.

Jaz pravim,
da so mejičice,
v mejicah črne ptičice;
čepijo, molčijo,
nas peti učijo.

Z glávo puha,
s srcem kuha,
z nogámi melje,
v Ljubljano nas pelje.

Brez ključka je zaklenjeno,
čez goro je namenjeno,
vsak lahko ve, komu in kam,
kako in kaj, pa eden sam.

Nima fantek kapice,
kapica ima fantička;
prišle hude sapice,
niso vzele kapice,
vzele so fantička.

(Vir: O. Župančič. *Mehurčki in petdeset ugank*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1985.)

Srečanje s kometom

Boris Kham

Komet Neowise, posnet skozi teleskop

Drugo julijsko sredo zvečer je bilo vreme lepo, napovedovala se je kristalno jasna noč in v glavo mi je šinilo: »Danes je noč, ki jo je naredil Gospod!« Odločitev je padla: »Pod zvezdno nebo grem, da ujamem svetel komet* Neowise, ki ob jutranji zori krasi nebo!«

Ob pol dveh ponoči sem v avto naložil časovni stroj (teleskop) in se odpeljal na svoje priljubljeno opazovališče na Kureščku, kjer na vrhu kraljuje Kraljica miru. Tam me je objela prekrasna jasna temna noč, vse je bilo mirno, tišina je šepetala o lepoti stvarstva. Zvezde so žarele v tisočeri barvah, bile so kot raznovrstni biseri. Misel je poletela v Assisi, še dalje, na Carceri, kjer so v zvezdno nebo zrl Francišek ter brata Leon in Juniper. V meni je začela odzvanjati Franciškova Sončna pesem.

Začel sem prodirati v globino nočnega neba. Najprej sem s prostim očesom preletel svetel lok preko neba, Rimsko cesto. Žarela je v nešteti raznobarnih biserih, lepo se je videla njena razgibanost, njeni svetli in temni predeli. Tu sem doma, kakih 26.000 svetlobnih let od središča galaksije, okoli katerega z osončjem hitimo s hitrostjo 260 km/s. Zavem se: če bi s to hitrostjo potoval moj avto, bi bil v eni sekundi iz Ljubljane v Portorožu in nazaj. Naše osončje v eni minuti prepotuje 15.600 km okoli središča galaksije. Sonce je le ena izmed 400 milijard zvezd, ki sestavljajo to ovalno galaksijo, ki kolovrati po vesolju. Ja, res je lepa noč!

Počasi se je rojevala jutranja zarja. Ozrl sem se proti severovzhodu in opazil komet Neowise, ki domuje v ozvezdju Voznika – to je najino prvo srečanje. Žareče jedro (predstavljam si ga kot žarečo kroglo) je bilo približno 10 stopinj nad obzorjem, bel rep nad jedrom je bil po sredini razklan. Sedel sem in ga mirno opazoval z daljnogledom (10 x 50). Spraševal sem se, od kod le je prišel.

Potem sem ga opazoval še večkrat. V naslednjih dneh se je komet preselil v ozvezdje Risa, počasi se je premikal v ozvezdje Velikega voza. Lahko smo ga opazovali zvečer, ko se je Sonce poslovilo, in ga spremljali do jutra. Počasi je njegova svetilnost pojenjala, a vseeno sem ga s prostim očesom dobro videl. Njegov rep se je rahlo ukrivil proti zahodu, lepo sta se videla dva dela, eden raven in modrikast, drugi pa bolj ukrivljen in bel. Ob srečanju s kometom sem doživljal dinamiko vesolja: premikal se je iz enega ozvezdja v drugo, spreminjal je svojo podobo. Prihajal je vedno bliže Soncu in Zemlji, gledal sem ga s časovnim zamikom okoli 5 minut, ker je svetloba do mene potovala toliko časa. Slike povedo vse.

Ob večdnevem spremljanju kometa se mi je pojavilo vprašanje, ali so tudi modri z vzhoda opazili komet, ki jih

Nad Triglavom

Nočni pogled s Kureščka

Pogled s Kureščka

je vodil v Jeruzalem. Mnogi so preučevali nebesne pojave v času Kristusovega rojstva in iskali odgovore. Za betlehemske zvezde je nekaj izhodišč: lahko bi bil utrinek, komet, planet Venera, supernova, konjunkcija Venere in Jupitra ali trojna konjunkcija planetov (Zemlje, Jupitra in Saturna). Za nobenega od teh nimamo odločilnega dokaza. Tudi kralj Herod je imel na dvoru usposobljene astronome in mislece, ki so podrobno opazovali nočno nebo, a niso poročali o kakšnem izrednem dogodku. Astronomska razlaga je pripomoček za razumevanje svetopisemskega besedila. Prava betlehemska zvezda pa je bila v srcih modrih, ki so začutili Božji klic in mu sledili.

Nazadnje sem komet spremljal celo noč. In razmišljal ... Ko gledam globine veselja, se ustavim ob vprašanju časa, hitrosti svetlobe. Vse je relativno. Einstein je podal drzno tezo, da čas ni konstanten, absoluten. Tako pride do spoznanja o podaljšanju časa in skrčenju dolžin, če se giblremo s hitrostjo svetlobe (300.000 km/s). Človek

brska po veselju in odkriva njegove zakonitosti, spoznava urejenost, lepoto, velikost, smotrnost. Spoznava, da ni naključij, in vedno bolj prodira v globine stvarstva. Ker poznamo zakonitosti gibanja planetov, kometov in galaksij, lahko npr. napovemo gibanje kometa in ocenimo spreminjanje njegovega sija. Prežema me misel filozofa Janeza Janžekoviča iz knjige *Smisel življenja*: »Tudi preprosto človek, nešolan človek, ki ima bistre oči, uvidi, da narava ni slepo mešanje snovi, marveč da je v njej marsikaj tako pametno in duhovito zasnovanega, da daleč prekaša vse, kar je zmožen ustvariti človeški razum.«

*Komet je masivno nebesno telo, ki je sestavljeno iz kamena, niklja in železa, povezuje ga led. Kometi imajo obliko velikega kamna različnih oblik – Halleyjev komet je npr. imel obliko krompirja, v dolžino je meril 15 km, v širino povprečno 6 km. Ko ti »vandrovc« pridejo v bližino Sonca, se začnejo razkrajati in dobijo rep, zato ime »zvezda repatica«.

*Če sem v Njem in doživljam, kakor je On z menoj,
pa naj si bodo lepi ali težki trenutki,
potem je to tista Luč na moji poti, ki jo vidim in doživljam.*

Alojzij Cvikel, mariborski nadškof in metropolit

Hvaležni za Klaro

Asiška romarja Peter in Monika Gojkošek sta prispevala veselo novico za rubriko Utrip življenja. Takole sta zapisala ob rojstvu hčerke Klare:

Pisalo se je Gospodovo leto 2020, nedelja, 12. julij, ko je cerkveno občestvo medse sprejelo Klaro Gojkošek.

Gospodov dar so tudi sinovi,

Božje plačilo staršem so potomci.

Kakor si bojevnik pomaga s puščicami,

tako so staršem v pomoč otroci iz mladosti.

Blagor človeku, ki jih ima obilo,

ne bo osramočen in ne pozabljen.

(Psalm 126)

Hvaležna sva, da sva povila četrtega otroka, da so Eva, Dora in Urban dobili sestrico Klaro. Vedno bolj se zavedava besed psalmista in Božje milosti, ki nama je dana. Zavedava se odgovornosti, ki jo nosiva kot starša, in verjameva, da nama bo z Božjo pomočjo uspelo Klari pripraviti življenjsko pot, ki ji jo je namenil Bog. Z molitvijo, delom in zgledom se bo Klara oblikovala v osebnost, ki bo na takšen ali drugačen način oznanjevala evangelij. Pri vsem tem naj ji bo zgled in opora njena zavetnica sv. Klara Asiška.

Monika in Peter Gojkošek

Tudi uredniški odbor revije Med nami se veseli nove romarice in oznanjevalke vesele hoje za Gospodom. Mali Klari in celi družini želimo veliko blagoslova in veselja.

Pozlatila se je vajina ljubezen

Jolanda Kumar

Stanko in Zlatka Šorli sta 18. julija 2020 praznovala zlati poročni jubilej. Asiška romarja, Frančiškova zaljubljenca, velika prijatelja velikega srca. Vsi skupni koraki in dejanja so v zlato obarvali njune poti.

Na predvečer so jima za presenečenje zapeli domači pevci, s katerimi prepeva tudi Stanko. V krogu družine in vseh, ki ju cenimo in spoštujemo, je slavnostna maša vse

ponovne zaobljube in pesmi znova povzdignila v nebo. Najbližji so jima s čudovito hvalnico njunega življenja izrazili svojo hvaležnost, sama pa sta se za prejete darove zahvalila v izpovedni Sončni pesmi ali Hvalnici stvarstva svetega Frančiška Asiškega. Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod ...

Nebeška je danes postala zemlja in pozlatila se je vajina ljubezen,

ker sta jo vsak dan slavila in se nikoli nista naveličala njenega ležišča postiljati s cvetjem.

Nebeška je danes postala zemlja in pozlatila se je vajina ljubezen, ker sta drug za drugega ohranila njen čar in si medsebojno dovoljujeta, da vsak ostane tak, kakršen je.

Nebeška je danes postala zemlja in pozlatila se je vajina ljubezen, ker sta se skupaj veselila sonca, ptic, metuljev in ljudi ter vseh čudežev življenja.

Nebeška je danes postala zemlja in pozlatila se je vajina ljubezen, ker sta drug drugemu ohranjala zvestobo in se zčila v nesmrtno ljubezen.

Živela še na mnoga zdrava in ljubezni polna leta.

Hvaležni vajini.

Hvaležni prijatelji.

Gospod naj ti podari mir!

**brat
francišek**
https://www.franciskani.si/?page_id=383

Letošnje slovo od poletja je zaznamovano s ponovnim porastom števila okuženih s koronavirusom. Po vsem svetu se soočamo s to nevidno preglavico in upamo, da se bo našel način, kako učinkovito preprečiti širjenje okužb. Zaščitne maske in ohranjanje medsebojne razdalje na prvi pogled ustvarjajo med ljudmi velik prepad, po drugi strani pa je potrebna več zaupanja v to, da si vsi prizadevamo za dobro. Vsekakor je to »koronsko« obdobje velik preizkus za vse, še posebej za življenje v skupnosti in odnose med ljudmi.

V tokratni številki revije Brat Frančišek bomo razmišljali o odnosih v bratstvu. V rubriki *Frančiškova duhovnost* minoritski p. Danilo Holc piše o bratih, ki so v slavi Jezusovega križa.

Naša evangelizacija nam prinaša novo katehezo, tokrat o odnosih v bratstvu. Spoznali pa bomo tudi sv. Nežo Praško, ki je zamenjala kraljevska oblačila za preprosto redovno tuniko.

Med tokratnimi znanimi člani OFS bomo spoznali slavnega

umetnika Cimabua, ki je bil eden prvih italijanskih slikarjev, ki so ljudi začeli prikazovati bolj realistično.

Ne spreglejte nadaljevanja vodnika po encikliki *Laudato si* in si vzemite čas, da se poglobljeno srečate z vsebino. Začenjamo z novo rubriko *Žetev*, ki je namenjena vsem članom Živega rožnega venca, ki molijo za edinost Cerkve, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih.

Rubrika *Pravičnost in mir* nam prinaša frančiškovo perspektivo o covidu-19 in izjavo komisije za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva pri OFS ZDA.

Preberite, kako bodo potekala romanja v Sveto deželo po koroni, ki spreminja veliko dosedanjih navad. Utrinek izpred tridesetih let (1991) nam pokaže slovensko romanje na Trsat z brezjansko Marijo na vlaku.

Tokratna rubrika *Razvedrilo* nam v pozabljenih spretnostih pokaže, kako narediti okvir za fotografijo, seveda pa se spoprimate tudi z nagradno zlogovno izpolnjevanke.

Ob koncu se želim zahvaliti za prejete darove, ki ste jih nakazali, da lahko naša in vaša revija pride do vseh.

Vse dobro!

br. Janez Papa

Trkamo na vaše dobrotno srce, da nas tisti, ki želite, materialno podprete. Revija ostaja še naprej v osnovi brezplačna in denar ne sme biti razlog, da bi revijo odjavili, če si jo resnično želite. Veseli smo namreč, da lahko prinašamo v vaše domove duhovne spodbude, besede miru ali tolažbe ter Božji blagoslov. Tudi če nas materialno ne boste mogli podpreti, vas prosimo za podporo vsaj z molitvijo, ki je neprecenljiva.

Nekateri oddajate svoj prostovoljni dar kateremu od naših bratov minoritov osebno in ga lahko še naprej. Drugi pa sprašujete za številko računa, zato jo objavljamo:

TRR: **SI56 0420 2000 3336 155**

Slovenska minoritska provinca, Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

Pripis: **Prispevek za revijo Med nami** – Duh Assisija in Brezmadežna

Za vsak vaš najmanjši dar se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo. Mir in dobro.

Glavna urednica Doroteja Emeršič

OBIRANJE OLJK V OLJČNIKU SACRA CONVENTA V ASSISIJU

Zaradi splošne epidemiološke situacije in virusa, ki je vdrl tudi v Sacro Convento, bo obiranje oljk s strani prostovoljcev iz Slovenije praktično neizvedljivo. V pripravljenosti je sicer manjša skupina obiralcev, ki bi priromala v Assisi, če bi razmere dopuščale, a bolj kot romarji. Tako bi tudi vsaj simbolično nadaljevali neprekinjen tok romanj v duhu Assisija. Vsekakor pa bomo to »izgubljeno priložnost« nadomestili s skupnim srečanjem vseh obiralcev asiških oljk, kjer bomo naredili načrt za naprej. O tem skupnem srečanju, ki bo najverjetneje v »Frančiškovem Piranu«, boste pravočasno obveščeni. Za vsa morebitna pojasnila se obrnite na voditelja obiralcev Stanka Šorlija.

Mir in dobro!

p. Janez iz Assisija

PATER JANEZ ŠAMPERL SE POČASI VRAČA IZ ASSISIJA IN S SEBOJ PRINAŠA »ODPUSTKE« ZA VSE NAS

Vabi na:

- predstavitev kratkometražnega filma FRANČIŠEK ŽIVI in
- predstavitev nove knjige ANGELI ZATE (Assisi 2020).

Predstavitve bodo v okviru tridnevnice v čast sv. Frančišku:

- na križnem hodniku v Piranu v četrtek, 1. oktobra, po večerni maši, ki bo ob 19. uri;
- v cerkvi sv. Petra in Pavla na Ptuj v petek, 2. oktobra, po večerni maši, ki bo ob 19. uri (v okviru Viktorinovih večerov);
- v baziliki Marije Zavetnice na Ptujski Gori v soboto, 3. oktobra, po večerni maši, ki bo ob 18. uri.
- V Ljubljani bo predstavitev v cerkvi sv. Petra v nedeljo, 11. oktobra, po nedeljski maši, ki bo 9. uri.

GREMO VSI PO ASIŠKE »ODPUSTKE!

Tisti, ki ne boste mogli priti, jih lahko naročite po elektronski pošti ali telefonu in bodo priromali k vam. Asiški romarji Stanko in Zlatka Šorli ter Ani Šlibar so prevzeli distribucijo po pošti. Vi samo naročite, znesek boste poravnali po povzetju. Vaš dar za film na USB-ključku še ni dokončno določen, a bo cena za vsakogar dostopna!

Naročite lahko na e-naslov: sorli.stanko@gmail.com ali po telefonu 041 765 791.

SONČNA PESEM ALI HVALNICA STVARSTVA

Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod,
tebi hvala, slava in čast in ves blagoslov.

Tebi, najvišjemu, edinemu pristoji
in nihče ni vreden tebe imenovati.

Hvaljen, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi,
posebno s soncem, velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je in v velikem sijaju žari.
Tebe, Najvišji, odseva.

Hvaljen, moj Gospod,
v sestri luni in zvezdah,
ustvaril si jih na nebu jasne, dragocene in lepe.

Hvaljen, moj Gospod, v bratu vetru in zraku,
v oblačnem in jasnem, sploh vsakem vremenu,
s katerim ohranjaš svoje stvari.

Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri vodi,
mного koristi ponižna, dobra in čista.

Hvaljen, moj Gospod, v našem bratu ognju,
v katerem nam noč razsvetljuješ;
lep je in vesel in krepak in močan.

Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri zemlji,
ki nas kakor mati hrani in nam gospodinji
in prinaša različno sadje in pisane rože z zelenjem.

Hvaljen, moj Gospod, v onih,
ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo
in prenašajo slabosti in trpljenje.
Blagor njim, ki ostanejo v miru,
zakaj ti, Najvišji, jih boš kronal.

Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri smrti,
ki ji nihče v življenju ne uide.
Gorje njim, ki umrjejo v smrtnem grehu,
a blagor njim, ki počivajo v tvoji najsvetejši volji,
zakaj druga smrt jim ne bo mogla storiti žalega.

Hvalite in povečujte mojega Gospoda
in zahvalite se mu in služite mu v veliki ponižnosti.

(Prevod: Vital Vodušek)

Sončna pesem, 1999, akril na platnu

*Zato bodite pogumni, možje!
Zaupam v Boga, da bo tako,
kakor mi je bilo rečeno.*

Apd 27,25

